

# DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1941. DECEMBER 27.  
Csihás Benő u. 3. I. ÉVFOLYAM, 197. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:  
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.  
Levél cím: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

## A Fülöp szigetek fővárosát kiűritették az amerikaiak

Papen megcáfolta a bulgáriai csapatösszevonásokról szóló híreket — A török kormány a közvetlen döntés meghozatala előtt óvatosságra inti a sajtót — Elhárító harcok a keleti arcvonalon — Északafrikában visszaverték a brit támadásokat — Az angol flotta újabb súlyos veszteséget

### Kinevezték Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának tagjait

A karácsonyi ünnepek alatt nem szüneteltek sem a harcok sem a diplomáciai tárgyalások és mindkét fronton jelentős események történtek az elmúlt három nap alatt. A japánok kiszélesítették eddigi sikereiket úgy Hongkongban, mint a Fülöp-szigeteken. Hongkongot az angolok teljesen átadták a japánoknak és az ottani brit csapatok letették a fegyvert. Ezzel hatalmas japán erők szabadultak fel, amelyeket Tokió most új arcvonalon fog harcbavetni. A Fülöp szigetek — mint szombati jelentések közlik — néhány nap múlva ugyancsak teljesen japán kézre jutnak. Manilából, a szigetek fővárosából, amelyet a japán csapatok öt oldalról fenyegetnek, elmenekült a kormány és miután Manilát nyílt várossá nyilvánították, az amerikai csapatok is kivonultak onnan, Wellingtoni Reuter jelentés szerint a japánok partraszálltak a Gilbert szigetcsoporthoz tartozó Apal-Ang szigetén is, és azóta a szigetről nincs semmi hír.

#### Tozsó

Japán miniszterelnök hadügyminiszteri minőségében beszámolót mondott. Kijelentette, hogy a japán csapatok a partraszállással 18.000 japán állompolgárt mentettek meg Mindanao szigetén. Ezeket az amerikaiak bebörtönözték. Az amerikai csapatok valóságos vérfürdőt rendeztek a szigeten. Negyven japánt kegyetlen módon meggyilkoltak. A japán megszálló csapatok megtették a megfelelő intézkedéseket, hogy a kegyetlenkedéseket megtorolják az azok elkövetésében bűnös amerikai katonaságon. A japánok a davaói incidens ellenére sem változtatják meg magatartásukat és az ellenség polgári lakosságát, amennyiben nem vett részt a harcok megkímélik.

A miniszterelnök szerint Borneó szigetén rövidesen üzemképessé válik 20 olajforrás, amelyeket az angolok megrongáltak és új év után 500.000 tonna olajtermést várnak ezektől a kutaktól. Figyelemreméltó, hogy az angolok már három hónappal a háboru kitérése előtt megkezdtek a borneói olajkutat megsemmisítését, amikor pedig a háboru kitört több kutat és 150 furó tornyot felgyújtottak.

#### Törökország

fokozatosan ismét az érdeklődés előterébe jut. Mint a Bud. Tud. ankarai

jelentése közli, Papen ankarai német nagykövet Inönü köztársasági elnöknel tett látogatása alkalmával személyesen cáfolta meg azokat a híreszteléseket, amelyek Törökország elleni készülődésekről szólnak. A nagykövet szerint nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy Bulgáriában német csapatösszevonás folyik. A bolgár területen tartózkodó német katonák a keleti arcvonalról visszatért sebesültek. Németország nem változtat Törökország iránti eddigi barátságos magatartásán.

Az OFI francia híroroda isztambull jelentésében közli, hogy a török sajtó két nap óta teljesen tartózkodóvá vált és a hadviselő felek

kel szemben nem mutat sem rokon-szenvet, sem pedig ellenszenvet. Néhány lap már vezércikket sem ír. Híryanagukban teljes objektivitásra törekednek a török lapok, amelyek Törökország teljes semlegességét hangsúlyozzák. Beavatott körök szerint a török kormány közvetlen döntésének meghozatala előtt óvatosságra intette a török sajtót. Noha a két tény között nem lehet összefüggést találni, politikai körök megjegyzik, hogy a török sajtó Papennek Inönünel tett látogatása után 24 órával foglalta el a mostani teljesen semleges és tartózkodó álláspontot.

### Az angol flotta fekete hónapja

Berlin, december 27.

Noha december hónapnak még nincs vége, Berlinben már megállapítják, hogy december az angol flotta fekete hónapja volt. December 12-ig már 19 hadihajót veszített Anglia. A tengely tengeri és légi erői azóta is nagy eredményeket értek el és szombatig 27 egységre emelkedett az angol flotta vesztesége. Az utóbbi napokban 2 cirkáló, 1 romboló és egy modern anyahajó az angol veszteség. Olyan veszteségeket szenvedett eddig az angol flotta, hogy azokat pótolni nem lehet, tekintve, hogy egy anyahajó, vagy csatahajó felépítéséhez évek kellenek. A fenti veszteséghez még hozzá kell számítani azokat a veszteségeket, amelyeket Anglia a távolkeleti vizeken szenvedett. (MTI)

### Német hadijelentés

Berlin, december 27.

A vezéri főhadiszállás szombati hadijelentése közli, hogy a keleti arcvonalon tovább folynak az elhárító harcok. Az arcvonal több szakaszán szétverték, vagy a támadás visszaverése során megsemmisítették a szovjet orosz csapatokat.

Erős német légitámadások a kercsi szorosban elsüllyesztettek 4 szovjet csapatszallító hajót 7.000 tonna vízkiszorítással, 5 szállítóhajót és több más hajót pedig találatokkal megrongáltak. A Szovjet a támadás során súlyos ember- és hadianyagveszteségeket szenvedett.

A keréllai arcvonalon erőműveket pusztítottak el a német bombák.

Gibraltár közelében újabb eredményeket értek el a német erők egy angol hajókaraván elleni napok óta tartó támadások során. Elsüllyesztettek 4 újabb hajót 13.000 tonna vízkiszorítással. Ezzel a többnap óta tartó harc eredménye a következő: Elsüllyedt egy modern angol repülőgépanyahajó, és 9 kereskedelmi hajó összesen 37.000 tonna ürtartalommal és megrongálódott két kereskedelmi hajó.

Az angliai vizeken is megrongálódott egy nagy angol kereskedelmi hajó.

Észak-Afrikában visszaverték a tengely csapatai az angol támadásokat. A légierők eredményesen bombázták a brit katonai berendezéseket és repülőtereket és a földön több angol gépet pusztítottak el.

Málta szigetén kikötői berendezéseket és repülőtereket bombáztak a német gépek. Légiharcban egy angol bombázó és két vadászgép semmisült meg. (MTI)

### A csillag

kihuny a karácsonyfán, a fény kialudt, az ünnep elmúlt és a diszes ágairól a kis fenyőnek lassankint lekerülnek a díszítések. Az ezüstpor lehullik, a fenyő lekerül a díshelyről.

Hétköznap lesz, hosszú hétköznapiak sora áll előttünk zsufova feladatokkal. Az új év kezdetén állunk, a szebb, a boldogabb év küszöbén.

A fényel azonban ne aludjon ki lelkünkben a csillag. Az a szeretet, ami karácsony szent estéjén szívünkbe lopózott, továbbra is találjon meleg talajra és viragozzék ki zöld ága. Adakoztunk. Segítettünk elesett embertársainkon. Holnap ne forduljunk el tőlük. Ne hivatkozzunk a tegnapi, hanem tegyük a tegnapi mindennapi feladatunkká. Ugy dolgozzunk, mintha minden egy embertől függne, tőlünk. A szebb jövő, a szebb holnap, a nemzet jobb sora, minden csak tőlünk. Egész ember legyen mindenki, csak kézzel és lábbal, ne csak fejjel. Szívvel, amelynek apró kis rekeszeiben nem aludt ki a fény.

A csillag égjen bennünk tovább, melengessen belülről és jöjjön bármilyen sötét éjszaka, legyen a lámpásunk. Legyen a remény ez a csillag, amelyet senki sem lát, csak az, aki befelé tekint. Ne az égre nézzünk, ne a magasba kutassunk, hanem saját magunkban. Ha ott megtaláljuk a csillagot, akkor hiába pereg a karácsonyfa szirma, s hiába kerülnek le a díszítések az ágról. Hiába huny ki a csillag és a lámpa, bennünk mindig megmarad a szent este békessége és szeretete.

Ma rádióműsor — Ára 16 fillér

## ARENA MOZI

CSUTORTOK—VASÁRNAP

Gyönyörű, nagyszerű magyar film:

## András

Főszerebben:

PÁGER ANTAL, BORDY BELLA, HID-  
VÉGHY VALÉRIA, CSORTOS GYULA

Pótműsor: Magyar és olasz hirodó.

Előadások kezdete: hétköznap 6.15 és 9 óra-  
kor, vasár- és ünnepnap 4. 6.15 és 9 órákor.Változások a fasiszta párt  
vezetésében

Róma, december 27.

Serena, a fasiszta párt főtitkára felmentését kérte hivatali fizetsége alól és önként jelentkezett frontszolgálatra. Mussolini miniszterelnök eleget tett a kérésének és a fasiszta párt főtitkárává Visdussoni aranyérmes hadirokkantat nevezte ki. Másodtitkárrá Carlo Ravasio újságíró neveztek ki.

Tassinari földművelés- és erdőügyi miniszter ugyancsak felmentését kérte. A tárca vezetésével Pareschit, a nemzeti tanács tagját bízták meg.

Olasz politikai körökben a fasiszta párt vezetésében történt személyi változásokkal kapcsolatban kijelentik, hogy az eseménynek nem

A Fülöp-szigetek kormánya elmenekült  
Manilából

## A várost kiürítették — Iphoból eltávolították az asszonyokat és gyermekeket

Tokió, december 27.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint a japánok a Fülöp-szigetekhez tartozó Luzon szigetén újabb két helyen tettek partra szárazföldi csapatokat. A szigeten lévő japán erők öt irányból menetelnek a szigetszoport fővárosa, Manila felé. Manilából a kormány elmenekült és a várost nyílt várossá nyilvánították az amerikaiak. Manilából az amerikai csapatok kivonultak és sorsára hagyták a polgári lakosságot.

Amerikai részről 100 hajóra becsülik azt a japán karavánt, amely az újabb pontokon partretette a katonaságot Luzon szigetén.

Mint a Német Távirati Iroda közli, a manilai kínai lakosság között nagy felháborodást keltett az a körülmény, hogy az amerikaiak egyoldalúan nyilvánították nyílt várossá Manilát s ebben az ügyben nem állapodtak meg előzőleg a japánokkal. Így Manila nyílt várossá való nyilvánításának olyan színezete van, mintha az csak azért történt volna, hogy az amerikai csapatok visszavonulhassanak a városból. Az amerikai csapatok elvonulása kinyitotta a manilai lakosság szemét, amelyet eddig az erősen cenzu-

szabad más jelentőséget tulajdonítani, minthogy a fasiszta pártban szakasos őrsváltás történt. A fasiszta pártnak éppen a legfőbb erőssége, hogy tud és mer embereket állítani az élre. A faszizmus nemcsak szavakban, de tettekben is fiatal mozgalom és fiatal erőket állít arra a helyre, ahol arra szükség van.

Középkin ellen általános  
támadást indítottak a  
japán csapatok

Tokió, december 27.

Japán részről közlik, hogy a kínai japán csapatok öt oszlopban általános támadásba mentek át Közép-Kína ellen. A Yo-Csutól operáló japán csapatok átlépték a Szin-Csiang folyót és lendületesen nyomulnak előre. A többi hadoszlop is tervszerűen nyomul előre és több fontos stratégiai pontot foglalt már el.

BEFEJEZŐDTEK AZ ANKARAI NÉMET-  
TOROK GAZDASÁGI TANÁCSKOZÁSOK

Ankara, december 27.

(NST) Azok a hónapok óta tartó gazdasági tárgyalások, amelyek Ankarában folytak a német-török gazdasági szerződés életbeléptetése érdekében, sikeresen befejeződtek. Megegyezés jött létre a kölcsönös árucserforgalom elszámolása kérdésében és az árakat megállapították. Az elszámolás a múlt év októberében rögzített árakon történik.

## NEMZETI MOZI

CSUTORTOK—HÉTFŐ

Herceg Ferenc nagyszerű regénye filmen.

## Gyurkovics fiuk

Főszereplők:

TURAI IDA, SZILASSY LÁSZLÓ, SIMOR  
ERZSI, PERÉNYI LÁSZLÓ, ÁRPÁD MARGIT  
RAJNAI GÁBOR

Pótműsor: Vízalatti kabaré, hirodók.

tatta, hogy az angolok nem becsülik le azokat a megpróbáltatásokat, amelyek előttük állanak. Számolni kell újabb területvesztésekkel is. Az angol miniszterelnök azt jósolta, hogy Anglia és Amerika csak 1943-ban lesznek abban a helyzetben, hogy nagyarányú kezdeményezésekbe bocsátkozzanak. A Csendes óceánon súlyos csapások érték Amerikát és Angliát. A Malájföldön és Keletindianában elszenvedett angol kudarokat azzal magyarázta ki Churchill, hogy ezekről a területekről Északafrikába szállították az erőket és nem maradt a most veszélyben lévő területeken elegendő felszerelés sem. (MTI)

## A maláji Iphoból eltávolították a polgári lakosságot

Az angol hírszolgálati iroda jelenti, hogy Keletázsiból, továbbra is a legrosszabb hírek érkeznek az angol fővárosba. Az angolok a maláji félszigeten új állásokba vonultak vissza. A Maláj-föld második legfontosabb városából, Iphoból, amely fontos stratégiai és közlekedési gócpont és az önbányák központja, eltávolították az asszonyokat és a gyermekeket. A városban az üzleteket is bezárták. Iphoból már közvetlenül veszélyeztetik a gyorsan előnyomuló japán erők. (MTI)

## ANGOL—KINAI KATONAI SZÖVETSÉG

Amszterdam, december 27.

Az angol hírszolgálat jelentése szerint Wavell tábornok, angol főparancsnok háromnapos tanácskozást folytatott Csungkingban a kínai kormány képviselőivel és Brett vezérőrnaggyal, az amerikai légihaderő parancsnokával. A tárgyalásokon a keletázsiai hadviselés kérdéseit tárgyalták. Hír szerint angol—kínai katonai szövetség jött létre. (MTI)

## HADITANÁCS WASHINGTONBAN

Washington, december 27.

Washingtonban most tartották meg a legfőbb haditanács második ülését, amelyen Roosevelt és Churchill is résztvett. Hír szerint a haditanács katonai és haditengerészeti kérdésekkel foglalkozott, míg a szállítási és termelési kérdések teljesen háttérbe szorultak.

A washingtoni külügyminisztérium egyébként újabb feketelistát adott ki, amelyen 79 brazília kereskedő szerepel. A brazil kereskedőket azért helyezték fekete listára, mert Japánnal kereskedtek. (MTI)

Stratégiai okokból vonták  
vissza a tengely csapatait  
Bengháziából

Róma, december 27.

Az olasz főhadiszállás pénteki hadijelentésében közölte, hogy Nyugat-Kirenaikában tervszerűen folytak a tengelycsapatok hadműveletei és azokat az ellenség fokozott erőfeszítéssel sem tudta megzavarni. Az indiai brit csapatok harc nélkül vonultak be — a rommá vált Bengházi városába. Angol részről is elismerik, hogy a város már csak rom.

Bengházi feladásával kapcsolatban a torinói Stampa azt írja, hogy a város kiürítésére azért volt szükség, hogy a tengely csapatai ott ütközzenek meg az angolokkal, ahol akarnak és ahol kedvezőbb helyzetben vannak. (MTI)

Az amerikai flotta is elmenekült a  
Fülöp-szigetek vidékéről

Sangháj, december 27.

Érkezett hírek szerint a Fülöp-szigetek vizein tartózkodó amerikai flotta parancsot kapott, hogy fusson ki Szingapur és a maláji vizek irányában. (MTI)

Japán mindössze négy  
szállítóhajót veszített

Tokió, december 27.

Illetékes japán helyen kitalált valótlanságoknak minősítik azokat az angol és amerikai híreket, melyek szerint Japán nagy veszteségeket szenvedett szállítóhajókban, repülőgépekben és tengeraltjárókban az utóbbi napok során. Megállapítják Tokióban, hogy ezek az adatok valótlank és a japánok a luzoni partraszállásnál 100 szállítóhajó közül csak négyet veszítettek, azok is csak a sikeres partraszállás után süllyedtek el.

A Domei iroda közlése szerint megindult

rázott sajtóhírekkel félrevezettek. Most már azonban látja a lakosság, miként áll a sziget védelme.

Manilában azt hiszik, hogy a Fülöp-szigetek sorsa néhány napon belül eldőlt.

Queson, a Fülöp-szigetek kormányzójának elnöke motorcsónakon menekült el ismeretlen irányban a fővárosból, anélkül, hogy utasításokat adott volna a lakosságnak további magatartását illetően és ismertette volna a helyzetet.

Egyébként a japán repülőgépek karácsony napján röplapokat szórtak Manilára, amelyben felhívták a lakosságot, rárzza le magáról az amerikai imperializmust. (MTI)

az általános támadás Manila ellen. A Fülöp-szigetek fővárosát 5 oldalról támadják a japán erők. (MTI)

Roosevelt és Churchill  
nem tudták összhangba  
hozni az ellentétes  
érdekeket

Róma, december 27.

A Stampa a washingtoni konferenciával kapcsolatban azt írja, hogy az nem járt a várt eredménnyel. A teljes megegyezést megghiúsította az a körülmény, hogy Churchill és Roosevelt nem tudták teljesen összeegyeztetni az ellentétes érdekeket.

Churchill egyébként — mint Stockholmból jelentik — pénteken beszédet mondott az amerikai szenátus és a képviselőház előtt. Hangoz-

## Az angolok már másodizben sértették meg Spanyolország semlegességét

Madrid, december 27.  
Angol harcirepülőgépek hat bombatalálattal elsüllyesztették a spanyol felségvizeken a Benno nevű német gőzöst. A repülőgépek még akkor is folytatták a támadást, amikor a gőzös már süllyedt, sőt a mentőcsónakokra szállt le-

génységet géppuskázták.

Ez már a második eset, hogy angol repülőgépek megsértik a spanyol semlegességet. Az eset spanyol körökben nagy felháborodást keltett. (MTI)

## Degaullista csapatok megszálltak két francia szigetet

### Vichy erélyesen tiltakozott Washingtonban

Washington, december 27.  
De Gaulle pártú francia tábornok szabad csapatai megszállták az Atlanti óceánban fekvő Saint Pierre és Mikelon francia szigeteteket.

Héye washingtoni francia követ az eset miatt erélyeshangu tiltakozó jegyzéket nyújtott át Washingtonban.

A tiltakozással kapcsolatban az amerikai külügyminisztérium hivatalos közleményt adott ki, amely szerint a degaullista csapatok az Egyesült Államok kormányának tudta és hozzájárulása nélkül, önkényesen szállták meg a francia gyarmatbirodalom részeit. Washington az ügyben kérdést intézett Kanadához is, volt-e tudomása a degaullisták tervéről. Ottawából azt jelentik, hogy Kanada sem adta hozzájárulását a francia szigetek megszállásához.

Mint újabb washingtoni jelentés közli Mackenzie King kanadai miniszterelnök, aki az angolszászok haditanácsára Washingtonba érkezett, hosszabb megbeszélést folytatott Hull amerikai külügyminiszterrel a két francia szigetnek degaullista erők által történt megszállásával kapcsolatban. (MTI)

### Hongkongban normális medrébe terelődik az élet

Tokió, december 27.  
Japán—angol megegyezés értelmében a hongkongi brit csapatok letették a fegyvert és

az angol koronagyarmatot teljes egészében átadták a japánoknak. Japán és angol tisztiek most az angol csapatok és a koronagyarmat átvételének lefegyverzésének részleteit tárgyalják. A megromgált vízvezetékét helyreállítják, hogy a lakosság ne szenvedjen tovább a vízhiánytól.

Hongkongban a koronagyarmatnak japán részről történt átvétele után normális medrébe terelődött az élet.

Vang-Csing-Vej, a nankingi kínai kormány elnöke Hongkong megszállása alkalmával üdvözlő táviratot intézett a japán csapatok főparancsnokához. (MTI)

### A nagyvilágból

A Paris Soire jelentése szerint a Franciaország összeomlásért felelősségre vont államférfiakat és tábornokokat Portál várából Riom közelébe szállítják. A január közepén sorra kerülő főtárgyalás előtt Daladiert, Gamelint, Mandelt és a többi vádlottat Riomba viszik abba a fogházba, amelyet földalatti ut köt össze a tárgyalóteremmel.

A szíriai és libanoni vasuti társaságok elbocsátják arab nemzetiségű alkalmazottaikat és helyükbe örményeket alkalmaznak. Az arabok elbocsátását azzal indokolják, hogy részükről szabotázstól lehet tartani.



Zongorák jókarban 700-tól, márkás zongorák, pianinók feltűnő olesón, részletre is Bpest, Rákóczi út ötven. Zongorateremben

mert a széláramlás megfordul és száraz, hűvös idő következik be. India, földünk egyik legnagyobb mezőgazdasági vidéke. A termelés elősegítésére óriási öntöző csatornahálózatot létesítettek.

Ma már körülbelül 300.000 négyzetkilométert, tehát a mai Magyarországnak körülbelül kétszeresét mesterségesen öntözik.

Ezen a területen az egész éven át folytonosan folyik a termelés. Alig, hogy lekerül az egyik termény, már vetik is be a következőt. Ezen a vidéken a főtermés a rizs, amelyből India körülbelül 400 millió métermázsát termel.

Az északon elterülő Punjab gyepes vidéke ma elsősorban búzatermő vidék. Évente Indiában 100 millió métermázsánál többet termelnek. Tet-, gyapottermelése, juhtermelése világhírű. Erdőségei szintén sok értékes anyagot adnak a kereskedelemnek. Ásványi termékekben is rendkívül gazdag. Drágakövekben földünk egyik leggazdagabb vidékei közé tartozik. Igen jelentős a háziipara, ujabban a gyáripara is roppant fejlődést mutat és India versenye érzékeny károkat okozott Angliának.

India lakosságának 90%-a nyomoruságos viskókban lakik, mint nálunk a cigányok. A lakosság tulnyomó része indiai. Mellettük eltűnik a dravidák 70 milliós tömege és még jobban a többi idegen faj, mintegy félmillió európai és 300.000 arab. Nagy baj azonban, hogy az indiaiak nagyon megoszlanak nyelv szempontjából.

### Kristálytárgyak

a legnagyobb választékban.

**Kohut Péter, Zombor**

Nem egységes nyelvet beszélnek, hanem mintegy 200 különböző nyelvjárást.

A lakosság legnagyobb része a Brahma vallást követi, de igen jelentékeny a mohamedánok száma (80 millió). A keresztények körülbelül 6 milliónyian vannak.

India népessége rendkívül sűrű s ezzel együttjár a nagyvárosok kialakulása. Első helyen áll Kalkuttia 1 és félmillió lakosságával. India legforgalmasabb kereskedővárosa a Gangesz mellett fekszik, Benerász és Alahabbad. Mindkettő szent város. Agra és Delhi gyönyörű épületei még ma is hirdetik a nagy moguloknak. India háromszáz év előtti gazdagságát és pompaszeretét. Delhi Brit-India fővárosa, mintegy félmillió lakossal. Félmillió lakossal bíró város még Lahore, Hiderabad, Bombai, Magrasz. Bombai a Szezi-csatornán átkelő hajók első nagy indiai állomása.

A régi nagy portugál és francia gyarmatbirtokokból csak néhány kisebb, jelentéktelen terület maradt meg.

Indiától északra terül el Tibet, amely Kínának volt országrésze. Területe körülbelül 1,400.000 négyzetkilométer. Lakosainak száma 800.000. Az ország legnagyobb része négyezer méter magasan fekszik.

Indiától északnyugatra terül el Afganisztán. Igen nagy területű (731.000 négyzetkilométer), de eléggé ritka lakosságú ország. (10 millió.) A harcias és egyes vidékeken még nomád állapotban élő afgánok indo-európai eredetűek. Fővárosa Kabul, 150.000 lakossal. Helyzete igen fontos, mert itt megy át Indiába legkönnyebben járható út, a híres Khyber-hágó.

India körül szigetek is terülnek el. Ezek közül jelentősebb Ceylon szigete, a tojásdad alakú sziget területe 66.000 négyzetkilométer. Az egész szigetet gyönyörű erdőségek borítják. Fővárosa Kolombo.

Az Andaman-szigeteken az angolok fegyenc telepet rendeztek be.

### Hölgyeim!

Tekintsék meg modern divatöveimet.  
Nagy választék, csodás színek



cégt. Zsigmond Vilmos, Zombor.

### A háboru utján

## INDIA

Azsia déli területének legnagyobb része angol birtok. Ezt a területet egynehány terület kivételével az indiai császárság alatt ismerjük.

Az egész angol délázsiai birtok 5.6 millió négyzetkilométer, 383 millió lakossal. Ebből az indiai császárságra 4.1 millió négyzetkilométer esik 356 millió lakossal.

Indiáról már a régebbi görög íróknál is találunk adatokat. Pontosabb ismereteinket Nagy Sándor hadjárata, amely az indus alföldig hatolt, hozta. Középkorban Marco Polo jutott el Indiába. Majd Vasco da Gama 1498-ban a kelet-indiai ut felfedezésével számos ismerettel bővítette ki indiai ismereteinket. Az európai államok mindig vágytak a mesés India gazdagsága után és felfedezése után a középkorban egymásután alakulnak ki gyarmataik ezen a területen.

Az angolok a XVIII. században kezdték meg ennek a területnek a meghódítását s legnagyobb részét uralmuk alá hajtották. Az indiai császárság két részből áll. Brit-Indiából és az indiai államokból. Ezek azután számos (33) apró államra oszlanak.

A Himalája hegyvidéke India bástyája észak felé.

A 2400 kilométer hosszú hegység 5—6 ezer méter magas hegyláncai védelmet nyújtanak az oroszok terjeszkedése ellen, ezenfelül védelmet adnak a hideg levegő dél felé való áramlása ellen is. Hatalmas csapadékmennyiség, ami itt leesik táplálója az itt eredő nagy folyóknak, le-

hetővé teszi a hegység lábainál elterülő síkság öntözését. Itt emelkedik ki földünk legmagasabb hegye, a Mount Everest, vagy tibeti néven Csomolungma, amelynek

8882 méter magas csúcsát ember még nem érintette.

A Himalája erdői jórészt még őseredetű állapotban vannak. A bátor, de rablótermészetű hegyilakók jobbára állattenyésztéssel foglalkoznak.

A Himalája déli része teljesen angol kézben van. Van itt ugyan két benszülött állam, Nepal és Bhután, de mindkettő angol védelem alatt áll és politikájukat az angolok irányítják. A Himalája lejtőin híres nyári üdülőhelyek vannak. Itt van Darjeeling, ahol a nagy magyar utazó, Körösi Csoma Sándor nyugszik.

Dekánt az Arab-tenger, az Indiai óceán és a Bengál-öböl határolja. Hegyes vidék, amely régebben sziget volt s azt az öblöt, amely a Himalájától elválasztotta a Gangesz és a Brahmaputra folyók töltötték fel hordalékaikkal. A két folyam Bengáliában egyesül és közös deltával számos ágra szakadva ömlik a tengerbe.

Elő-India a monszun szelek és esős éghajlat területébe tartozik. (A monszun arab szó, amely északot jelent.) Nyáron a tengerről fúj a szél a szárazföld felé és itt hatalmas esőzések alakjában jelentkeznek.

Féléven keresztül nap-nap után óriási záporok áztatják India területét.

Majd október végefél megváltozik a helyzet,

## Amerika hajóvesztése

Tokió, december 27.  
Shimada tengernagy, japán tengerészetiügyi miniszter összefoglaló jelentést adott ki a japán-angolszász tengeri háború eddigi eredményeiről. Az összefoglaló szerint a japánok eddig 7 ellenséges csatahajót, 2 cirkálót, 1 rombolót, 9 tengeralattjárót, 6 ágyu- és torpedónaszádót, 8 torpedórombolót és 16 kereskedelmi hajót süllyeszt

tettek el. Súlyosan megrongáltak: 3 csatahajót, 2 cirkálót, 4 rombolót, két naszádot 1 segédcirkálót és 3 kereskedelmi hajót, részben megrongáltak 1 csatahajót, 4 cirkálót és 50 kereskedelmi hajót, míg 407 ellenséges tengeri egységet zsákmányul ejtettek. Az angol és amerikai repülőgépek közül 803-at lőttek le eddig a japánok. (MTI)

## Internálták a topolyai zsidó hitközség három tagját

### Engedély nélkül gyűjtést indítottak, hogy segíeyezék a közbiztonsági szempontból veszélyes egyéneket

Topolyáról jelentik: A zsidó hitközség keretén belül ötös bizottság alakult pár héttel ezelőtt azzal a céllal, hogy gyűjtést indítson az internáltak segélyezésére. Mint hogy az engedély nélküli gyűjtéssel a bizottság olyan egyéneket segélyezett akik közbiztonsági szempontból veszélyesek az állami életre, s maguk a gyűjtők is együtt éreztek ezekkel az elemekkel, a járás főszolgabírája az ötösbizottság tagjai közül

Székely Ignácot, Bizám Mártont és Veil Vilmost azonnali hatállyal internálta míg dr. Frank Miklóst és Bajla Lajost rendőri felügyelet alá helyezte. Weingertner Frigyes székhegyi lakost és Neidmann Lajos székhegyi tanítót mint a nemzeti életre káros tevékenységet kifejtő egyéneket a járás főszolgabírája szintén rendőri felügyelet alá helyezte.

## Január 5-g kell jelentkezniök azoknak a bácskai gazdáknak, akik részt akarnak venni az OMGE kiállításán

Mint a Délvidék már közölte az OMGE március 21 és 29 között rendezti meg az országos mezőgazdasági kiállítást és állatvásárt. A Bácsbodrog vármegye Állattenyésztő Egyesület a kiállítással kapcsolatban közleményt adott ki, amelyben felhívja a bácskai gazdákat, hogy amennyiben részt akarnak venni a kiállításon, ezen szándékukat legkésőbb január 5-ig jelentsék be az egyesületnél (Bács-Bodrog vármegyei Állattenyésztő Egyesület, Zombor, Várme-

gyeháza) A jelentkezési lapokat két példányban kell beküldeni az egyesületnek.

Mint értesülünk, a bácskai gazdák kiállított állatait egymás mellett helyezik el és így egységes képet nyernek a látogatók a bácskai kiállítási anyagról.

Az egyesület nyomatékosan felhívja a gazdák figyelmét arra, hogy január 5-ke után érkező bejelentéseket nem vesznek figyelembe.

Jól jegyezze meg a címet! a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

### HUSVÉTH LAJOS

Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a z Erzsébet ligetnél

Börkabátok festését is vállalom!

## Biztosítják a jövő évben a délvidéki szőlőgazdák rézgálicszükségletét

Zomborban a városháza gazdasági ügyosztályán kell jelentkezni

A visszatért országrészekeken lakó szőlőgazdák jövő évi rézgálicszükségletének intézményes biztosítása érdekében a m. kir. földművelésügyi minisztérium elrendelte a szőlőbirtokosok összeírását.

Az összeírást Zomborban a városháza gazdasági ügyosztályán (I. e. 18. sz. szoba) végzik. Ezen összeírás lényegesen különbözik a statisztikai hivatal által elrendelt szőlőgazdaságok számbavételétől,

mely csak a 5 kat. holdnál nagyobb szőlőgazdaságok számbavételét célozza. Jelen összeírásnál

területi nagyságra való tekintet nélkül minden kezeletben lévő szőlőbirtokot be kell jelenteni.

A jövő évre kiutalandó rézgálicmennyiséget a jelentkezők száma és az összeírt szőlők területe alapján igénylik.

## Elütött egy embert a vonat Csantavéren

Borzalmas szerencsétlenség történt Csantavéren. Martatics András 45 éves nagyfényi lakost, aki tegnap Csantavéren járt, elütötte a személyvonat.

A szerencsétlen ember dolgozóként a

zafélé indult. A sinek mentén haladt és nem vette észre a vonat közeledtét. A mozdony elkerült és a kerekek darabokra szeltek.

Holttestét csak a reggeli órákban találták meg. A helyszínrre bizottság szállt ki.

## 290 gyermek kapott meleg ruhát karácsony estéjén Óbecsén

Az óbecsei Jótékony Magyar Nőegylet meghatározó karácsonyi ünnepélyt rendezett. Az ünnepélyen 290 gyermek kapott cipőt, illetve ruhát

A megjelenteket Petrányi Ferenc apátplébános, a Nőegylet védnöke üdvözölte, majd ismertette a Nőegylet multban kifejtett jótékonyági akcióit és Berecz Gyula jelenlegi főjegyző lelkes tevékenységét e téren. Berecz Gyula főjegyző beszédében közölte, hogy azon szegénygyermek, akiknek most nem jutott cipő később szintén kapnak cipőt. A tantestület és a gyermekek nevében Csabaffy László tanító mondott köszönetet a jótévedőknek. A rövid, alkalmi műsor után kiosztották a gyermekek között az ajándékokat. Az ünnepély keretében osztották ki a cipőket a szegénysorsu szerb gyermekek között is. Ezeknek a szerb társadalom gyűjtéséből vásároltak.

## Zentán is megalakult a mentőegyesület

A Városok és Vármegyék Országos Mentőegyesülete Zentán létesített fiókalmását megnyitotta. Ezzel Zenta város és a zentai járás közönségének a mai kor igényeinek megfelelő modern mentőautó áll mindenkor rendelkezésére, amely bármely időben igénybe vehető, baleset vagy szerencsétlenség esetén. A betegszállítás orvosi rendelésre vagy magánosok céljaira is igénybe vehető az ország bármely helyi ségére, ugyancsak az összes betegbiztosító intézetek tagjai részére OTI, OTBA, MABI stb vagy szegénységi bizonyítvány alapján is, ha sürgős orvosi beavatkozás szükséges. A mentőautó rendelkezésre áll mindazon községnek és városok közönségének ahol a közelben mentőállomás nincs. A mentőállomás igénybe vehető személyesen vagy telefonon, telefon szám Zenta 5. szám.

## A munkanélküliek segítése — szövetkezeti alapon

Az iparügyi miniszter érdekes és nálunk még egészen újszerű rendelkezéssel oldotta meg a sertésvágóiparban az anyaghiány folytán jelentkezett munkanélküliséget. Rendeletet adott ki, mely szerint a budapesti sertésvágógóhidon január elsejétől kezdve sertésvágást (behajtást, szurást, forrázást, fejtést, akasztást) csak a szövetkezeti csoportba tömörült vágólegények végezhetnek.

Az alkalmi szövetkezetben résztvevők a munkát és a keresetet egymás között, a tagok számának arányában kötelesek felosztani olyképen, hogy az egyes csoportokba tartozó vágólegények keresete egyforma legyen.

A szövetkezetbe tömörült vágólegényeknek fizetendő munkadíjakat az iparügyi miniszter egyidejűleg megállapította. Elrendelte, hogy mindegyik csoport köteles a nagyvágóknál jelenleg alkalmazásban álló szakmunkásokat, akiknek a nagyvágók ezen rendelet miatt 1941 december 31-ig felmondanak és emiatt a csoportokba való felvételüket kérik, felvenni. A sertésvágógóhid intézősége az iparügyi miniszter rendelete alapján felügyeleti jogot kapott arra hogy a szövetkezeti csoportban dolgozó vágólegények működését, munkáját egyénileg is figyelemmel kísérje, a felvétel vagy a kizárás esetében véleményét adja.

## Néhány napon belül összehívják a vármegyei közgyűlést

Kinevezték Bácsbodrog vármegye törvényhatóságának tagjait

Megbízható helyről nyert értesülésünk szerint néhány napon belül összehívják a vármegyei közgyűlést és sor kerül Deák Leó dr. főispán ünnepélyes beiktatására is.

A vármegye törvényhatósági bizottságának tagjainak kinevezése most érkezett meg. A bizottsági tagok névsora a következő:

Bartol István Doroszló, Brusznai Péter Szilágy, Karácsonyi Imre Óbecse, Dellin Frigyes Apatin, Guzsányi György Bácskertes, Loboda Fábán Gombos, Piry József Apatin dr. Radó Dezső Szond, ifj. Soód József Bácskertes, Brankovics Gyula Óbecse, Schüszler Károly Doroszló, Turkál Gábor Doroszló, Brand Ignác Apatin, Berencz Ádám Apatin, Égert Jakab Apatin, Juránovics György Bácsszentiván, Kiefer János Apatin, Luchenbüll János Apatin, Schnell János, Apatin, Stefán János B. szentiván, Schaud J. Apatin, Will Márton Apatin, Kovcsin M. Sztapár Zlatár István Szond, dr. Jánossy K. Hódság id. Rausch Alfréd Hódság Sinkovics M. Bács Willmann Mátyás Hódság, Braun Jakab Derneve, Dörner Lőrinc Militics dr. Ertl János Hódság Eichinger Ferenc Paripás, Leopold Márton Szentfűlöp, Máj Bálint Hódság, Rausch Ede Hódság, Stilling József Militics, Császár János Pincéd, id. Csincsák János, Pincéd, Czetényi István, Veprőd, Fındrik János Kucora, Geyer Miklós Cservenka, Jurszik János Kula, dr. Keller Lőrinc Kula, Kovács Lajos Bácsföldvár, Pápi István Kálmánfalva, Krámer Márton Ujverbász, dr. Schick Károly Kula, Szeidl Róbert Verbász, Szeidl Gyula Ujverbász, Szilárd-Schmidt Frigyes Ujverbász, dr. Tesényi Béla Ujverbász, Fiedler Konstantin Ujverbász, Geyer Henrik Cservenka, Gutwein István Kucora, Hetzell Frigyes dr. Ujverbász, Reidl Fűlöp Torzsa, Léherc Lajos Veprőd, dr. Lányi Alfréd Kula, dr. Scholtz Vilmos Ujverbász, Stetzenbach Pál Ujverbász, Kurtz János Overbász, Weimann Péter Ujverbász, Meder Henrik Ujverbász, Lell Ádám Cservenka, Damjanov Száva Kula, dr. Szegedi Joáhim Bácskeresztur, Szabadi János Bácskeresztur, Androczi Aladár Szenttamás, dr. Balassa Pál Óbecse, Kiss Lajos Topolya, Balassa Dezső Péterréve, Barsy Viktor Topolya, Botka Ferenc Bácsföldvár, Csizovszky István Óbecse, dr. Draskóczy Ede Óbecse, Göbel Ottó Temerin, Halápi Imre Péterréve, Kuzli Dezső Szenttamás, Lázár Imre Péterréve Kisutcai Antal Óbecse, Wirtz János Temerin, Schwerer Imre Bácsföldvár, dr. Takács Ferenc Péterréve, Dánielkovich Pál Doroszló, dr. Zelenai Miklós Óbecse, Zótér Andor Óbecse, Dungserszki Bogdán Óbecse, Glavaski Szávó Óbecse, Manojlovics Lukács Szenttamás, Katyánszki Pál Szenttamás, Sztéjity Zsárkó Bácsföldvár, Zsivin Vujica Óbecse, dr. Hilkene Lajos Palánka, Reisz Lajos Palánka, Rittler Péter dr. Reiter József Palánka, Rapp Miklós Szépliget, Stumpf András Dunacseb, Walter Fábán Boroc, Lázity György Opalánka, Kollár Lajos Titel, Rácz Sándor Titel, Lotz Károly Sajkásszentiván, Mihálylovics István Felcsőkabol, Obrenov Préko Dunagárdony, id. Bázý Sándor Bácskossuthfalva, Csete István Pacsér, dr. Falcione Árpád Bajsa, Fernbach János Bácskossuthfalva, Gyarmathy Sándor Bácskossuthfalva Kiss Lajos Topolya, Kiss Károly János Topolya, Kalmár Tihamér Topolya, Kléman István Bajsa, Leibach István Bajsa, Leibach János Bajsa, Ocsenás András Bajsa, Sipos Rihárd Kishegyes, dr. Takács Gáspár Csantavér, Tóth-Isaszegi Ferenc Topolya, Majoros Péter Zenta, dr. Pummer Sándor Topolya, Raimund Albert Csantavér, Tölgyesi Péter Topolya, dr. Ozsvár Vilmos Csantavér, Ur

bán Pál Kishegyes, Kovács Kálmán Zenta, Varjass Sándor Bácskossuthfalva, Zádory András Bácskossuthfalva, Dévay Lajos Bácskossuthfalva, Ágoston Sándor Bácsfeketehegy, Csete József Bácsfeketehegy, dr. Német Kálmán Bácsjózseffalva, Fábán Márton Bácsandrászállás, Wellker Krisztián Bácsfeketehegy, Weingertner Frigyes Szeghegy, Eichardt József Temerin, vitéz Horváth József Horthyvára, Klinec András Temerin, dr. Riemann Ferenc Bács Stuchlik Lajos Temerin vitéz Tandj László Hadiknépe, Krámer Gyula Ujvidék, Hamm Ferenc Ujvidék, Gross Fűlöp Okér, Rein Mihály Tiszaistvánfalva, Schur Miklós Tiszaistvánfalva, Ilkics István Ujvidék, Dungyerszky György Kölpény, dr. Bilicky Ferenc Zenta, Bagi Péter Martonos, Csik Simon Martonos, dr. Ferenczy Antal Zenta, id. Horthy János Zenta, Hegyi Pál Kevi, Dukai Lukács Martonos, Vitsek János Kula, dr. Kuthy Zoltán Zenta, dr. Király Károly Ađa-Zenta, dr. Kiss Sándor Mohol, Megadja Mátyás Zenta, Kaszás Mátyás Zenta, Mohácsi Pál Zenta, Odor András Mohol Szebenyi Jenő Martonos, Miklós Gábor Ada, Rudich Elek Zenta, Tóth Miklós Zenta, Vámos János Zenta, dr. Vigh Ágoston Zenta, Török Máté Ada, Varga Lajos plébános Mohol, Vida Péter Mohol, Liebhardt István Zombor, dr. Batta Péter Magyararkanizsa, Batta Mátyás Magyararkanizsa, Dobos József Magyararkanizsa, Farkas Ferenc Magyararkanizsa, Jona Gyula Magyararkanizsa, Kelemen Orbán Mgyarkanizsa, Losonczy János Magyararkanizsa, Szommer Károly plébános Magyararkanizsa, Vuity Száva Zenta, Szekulics Sándor Zenta, Kiss Pál Zombor, Czirfusz Károly Zombor, Magassy Antal Zombor, Angyal Nándor Zombor, dr. Deák Imre Zombor, dr. Kiss Tamás Bezdán, Horváth Gyula Bezdán, Kelsch János Bezdán, Libisch Péter Bezdán, Kormányos György Bácsgyulafalva, Lábadi András Bácsgyulafalva, Lábadi András Bácsgyulafalva, Körmeny István Nemesmiletics, Kanyó János

**BUDAPESTI  
INGATLANOK**  
és saját építkezésű

**öröklakások**  
legnagyobb választékban  
kaphatók

**Horváth Kálmán**  
ingatlanforgalmi vállalatánál  
Budapest, XI Verpeléti ut 13  
(Horthy körtérenél)  
TELEFON 269037, 269038.

Nemesmiletics, Horváth Jenő Nemesmiletics, Locsa Antal Órszállás, Thurszky Béla Apatin, Hegedüs Lénárd Bajmok, Herczeg Kálmán Bajmok, Zindell Lajos Bajmok, Kó kay Pál, Bajmok, Haug Antal Csonoplya, Galacz András Csonoplya, Farkas Antal Csonoplya, Jámbor Elemér Zenta, Felt György Órszállás, Feldinger Béla, dr. Fernbach Bálint Budapest, dr. Kremer Ádám Ósziyac, Volweiter Péter János Ujsziyac, Faller József Küllöd, Reinhardt Márton Regöce, Bohner Lőrinc Csonoplya, Brand Sebestyén Gádor, dr. Schmidt Konrad Zombor, Hambalek József Kerény, Stelzer Pál Kerény, Hettesheimer Vilmos Ujsziyac, Potz Ádám Órszállás, dr. Schlachter Ádám Kerény, Spreitzer József Zombor, Probojcscevic Márk Bajmok, Budánovits Dániel Bajmok, Beszlits Lázár Bajmok, Bosnyák Iván Csonoplya, dr. Vidákovits Ádám Nemesmiletics, Barasevits Péter Nemesmiletics, dr. Vukovits Gerő Zombor, Sztřílich Jenő Zombor dr. Veszelovszky József Zombor, Knézy István Nemesmilitics, Petrovits Milivoj Zombor, Miroszavlyev Velja Ósziyac, Dupp Bálint Csurog, Muschong Jakab Zsablya, Hettesheimer Henrik Ujsziyac, Weiland Frigyes Ujsziyac, Kátity Milos Zsablya, Vukszanov Zsárkó Boldogasszonyfalva, Dragás Száva Csurog, Radicsev Márton Béreg, Prokopy Imre Budapest, Szemző István, dr. Steuer György Budapest, Szabó Szabovlyevits Dusan Baja.

**CABINET**  
*Dreher Brandy*  
KIVÁLÓ MINŐSÉGE NEM VÁLTOZOTT

**Tűz pusztított  
egy zombori divatáruüzletben**  
A kályhából kipattanó szikra lángragyújtotta  
a kötöttáruat, a kár több ezer pengő

Szombaton délután tűz pusztított Kersch Gyula divatárukereskedő üzletében. A tűz az üzletben lévő áru nagy részét elhamvasztotta. A tüztől megkímélt áru pedig a víztől semmisült meg.

A tüzet 12 óra 25 perckor jelentették és a tüzoltóság azonnal kivonult a helyszínre.

Az üzlet zárva volt, bezúzták a kályhát és az ajtót és ezen keresztül tudták csak megmenteni a szükséges lépéseket a tűz elfojtása érdekében.

A kötött áru már lángokkal égett. A tüzoltóság megfeszített munkával dolgozott,

és husz perc alatt sikerült elfojtani a tüzet.

A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet a kályhából kipattanó szikra idézte elő.

A kályhát erősen fűtötték, s a kötöttáru-állvány csak hatvan centiméterre volt a fűtőtesttől.

A kár több ezer pengőt tesz ki.

# HIREK

Ugyeletes városi orvos: Dr. Kontsek Ferenc, Senteleky Kornél u. 12. Tel.: 331.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Erdei Gyula, Sántor Béla utca 15.

Ugyeletes gyógyszerész: Arany Kereszt, Deák Ferenc krt.

PÉNZES MARGIT  
és  
VARGA BÉLA  
jegyzsek  
ZOMBOR PÉCS  
(Minden külön értesítés helyett)

A posta új csomagdíjszabása A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a posta csomagdíjszabását 1942. január 1-től a következőképpen módosítja: a 150 km-en túli felsőhatárnélküli eddigi V. díj 150—350 km-ig terjed. Az V. díj díjtételei változatlanok maradnak. A 350 km-en túli távolságra rendszeresített új, VI. díjbe szülő csomagok súlydija az általános súlyfokok szerint: —50, —80, 1.—, 2.—, 2,20, 2,80, 3.—, 4,40 pengő.

Vidéken öt városban lesz automata-telefonközpont. Ot vidéki város telefonközpontjainak automata-telefonközpontokká való átépítését készíti elő a postaigazgatóság. Az öt város, amely a közeljövőben így automata telefonközponthoz jut: Szabadka, Máramarossziget, Ungvár, Komárom és Érsekújvár.

Huszezer pengős lopás a vonaton. Budapestről jelentik: Walter Ottóné jelentette a rendőrségen, hogy a keleti pályaudvaron az egyik elsőosztályú kocsiából még a vonat indulása előtt elemelte ismeretlen tettes utazótáskáját, amelyben készpénzben és ékszerekben 20.000 pengő volt. A nyomozás megindult.

Halálozás. Dekker Pál sz. k. főhadnagy december 27-én hajnalban elhunyt. Temetése december 28-án délután 1/4 órakor lesz a Rókus temető kápolnájából.

**Elektromotorok, Dynamók,** újak, használtak. **Adás-vétel.** Csere. Tekeréselés. Kompl. Villanytelepek.

R Y M O R Z L A J O S hat. eng. vill. vállalata Budapest, V. Váci út 50. (Lehel térenél). Telefon.

Vasárnap, 28-án és utána minden vasárnap délután és este tánc a Katolikus Legény Egylet termében, ZTK rendezésében. Elsőrendű zenéről és jó szórakozásról a vezetőség gondoskodott.

A nemesi gárda a Szentatjánál. Vatikánvárosból jelentik: A Szentatya fogadta a nemesi gárdát, amely jókívánságait tolmácsolta a pápának a karácsonyi ünnepek alkalmából. A Szentatya válaszbeszédében hangoztatta, bár szünne meg a vizek háborúja, amelyet a háboru idézett elő, bár újra a jóság és a hűség győzedelmeskedne és az igazság kezét fogja a békével.

Megalakult Zenta város közzölési szövetkezete. Zentáról jelentik: A város közzölési szövetkezete megalakult. Az alakuló ülésen dr. Gusáth György polgármester elnököl. Dr. Bálint Lajos jegyző ismertette az alapszabályokat, majd megválasztották az igazgatósági tagokat. A megválasztottak a következők: Mohácsy Pál, Vámos János, Tóth Miklós, Rudics Elek, Jámhor Elemér, Szabó Mátyás, Szabó Lajos, Bakai János, Riesz Lajos, Németh Vince, Gyurcsik Flórián és dr. Király Károly. A felügyelőbizottság tagjai: Maár Mihály, Tóth-Abonyi János, dr. Ferenczy Antal, Lakatos István és Fleisz Orbán.

Pestszentlőrinc 117.700 cigarettát gyűjtött honvédeknek. Pestszentlőrinc lakossága egy dohánytalan nap eredményeként 117.700 cigarettát és szivart gyűjtött össze a keleti arcvonalon küzdő honvédeknek. Az ajándékot a Vöröskereszt már továbbította a megajándékozottaknak.

Akaszott asszony a határban. Csurka Virág 48 éves nagybárádi asszony a falu határában egy fára felakasztotta magát. Mire rátaláltak, halott volt. Idegbaja miatt az asszony már többször kísérelt meg öngyilkosságot, de eddig mindig megakadályozták.

Kalapács alá került Marie Antoinette királyné levele, amelyet kivégzése előtt írt. Bécsből jelentik: Egy árverésen feltűnt Marie Antoinette francia királyné utolsó levele. A királynét tudvalevőleg férjével, XVI. Lajossal együtt a nagy francia forradalom idején kivégezték. A történelmi feljegyzések szerint a halálos ítélet kihirdetése után a királyné engedélyt kapott, hogy bucsulevelet írjon sógornőjéhez, XVI. Lajos nővéréhez. A szerencsétlen királyné levelében közli, hogy férjével együtt kész a halálra és reméli, hogy ártatlansága tudatában a végső perccig méltónak mutatkozik férjéhez. A levél itt megszakad. A királyné valószínűleg már nem tudta befejezni, mert a guillotine alá hurcolták. A levél nem jutott el a címzetthez és hosszú időre eltűnt. Amidőn később XVIII. Lajos királynak felajánlották, először azt hitték, hogy hamisítvány. A levél ezután ismét eltűnt és végül más régi iratokkal együtt egy kastélyban találták meg. A szakértők kétségtelenül megállapították a levél hitelességét.

## FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Leesett az ágyról, agyontaposták a lovak. Digo Pál 24 éves kocsi Nagyváradon nyugovóra tért az istállóban. Álmlában leesett az ágyról és a lovak agyonrúgták a szerencsétlen fiatalembert.

A német mezőgazdasági gépgyártás csúcsteljesítményei. A német mezőgazdasági gépgyártás szakköreinek értesítése szerint az 1940/41. évben a német gépek iránti kereslet az eddiginél is nagyobb mértékben növekedett és a rendelkezésre álló kontingenst és munkaerőket csak részben tudta kielégíteni. Szükségesnek mutatkozott tehát, hogy a gépeket a technikai tökéletesítés kihasználásával lehetőleg egyszerű és könnyen kezelhető formában állítsák elő. Ez elsősorban a traktorokra vonatkozik. A német gépgyártás e téren csúcsteljesítményt ért el és módjában áll egész Németország traktor-szükségletét, melyet jelenleg 1 millióra becsülnék, kb. 7—8 éven belül fedezni. Mint újítást időközben a gáztraktort annyira tökéletesítették, hogy áttértek annak nagyban való előállítására. A traktorok a gázgenerátorra való átállítás tekintetében már megtörténtek a szükséges intézkedések. Az árak tekintetében a mezőgazdasági gépeket a lehető legalacsonyabb árban állapították meg, mely tartósság és a gépek tökéletessége folytán még olcsóbbá válik. Az új mezőgazdasági gépek a megszállt keleti vidékeken már teljes mértékben üzemben állnak.

Január 5-ig lehet kiváltani a karácsonyi cukorpótlékot. A hivatalos lapban megjelent közellátási miniszteri rendelet szerint az 1941 december 9-től 16-ig terjedő időre szóló cukorjegy-szelvényt, amely az egyébként járó fejadagon felül még 25 deka cukor vásárlására jogosít, 1942 január 5-ig lehet beváltani.

A szegedi iparkamara az ipari decentralizációról. Az iparügyi minisztérium véleményadás céljából a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamarának megküldte az iparfejlesztési törvényjavaslat tervezetét, mely lyel a Kamara véleményező bizottsága nagy általánosságban már foglalkozott. A véleményező bizottság örömmel üdvözölte a törvény alapgondolatát, amely a decentralizáció elvére van felépítve. A vidéki városok fejlődése szempontjából rendkívül nagy jelentőségűnek mondja a Kamara véleményező bizottsága az ipar decentralizációjának kérdését. A törvényjavaslat tervezet részleteinek megvitatására a Kamara szűkebbkörű bizottságot küldött ki, amely már a karácsonyi ünnepek után összeül és foglalkozik a törvénytervezettel.

## Schlésinger Mór

Ingalanforgalmi iroda

Budapest VI., Andrássy út 68

Telefon 31718, 123321 118311.

### Bérmházak villák telkek öröklakások

Legnagyobb választékban  
Minden árcsoportban

Az óbecsei gamnazisták ajándékot küldtek a fronton küzdő honvédeknek. Az óbecsei gimnázium növendékei egy láda szeretetsomagot küldtek a fronton küzdő magyar honvédeknek.

### Bakfis melltartó

kittűnő minőség, remek forma.  
Gyártja:

**Barabás, BUDAPEST**  
VII. Nagyatádi Szabó utca 42.

A fém- és vashulladékok ára a Délvidéken. Az árkormánybiztos a hivatalos lap vasárnapi számában kiadott rendeletével a fém- és vashulladékok anyaországban érvényes árát kiterjesztette a visszacsatolt délvidéki országrészre.

Megállapították a tengeriliszt árát. Az árkormánybiztos most kiadott rendeletével a csíráltatott tengeriből készült tengeriliszt árát 41, a tengerikorpa árát pedig 16 pengőben állapítja meg mázsánként.

### HA PESTRE JON

ne mulassza el eladó  
BRILLIÁNS ÉKSZERET

Kristóf tér 2. I. 3. alatt 12—2 között megmutatni. Telefon: 182—647.

A Vezuv-vasut szerencsétlensége. Rómából jelentik: A Vezuv-vasut egyik szerelvénye cecolai állomásra történt befutásakor kisiklott. Huszonöt ember meghalt, ötven ember megsebesült, sok más utas pedig zúzódásokat szenvedett.



Fej-

és derékfájás, émelygés, idegesség,  
tisztátalan teint gyakran csak az  
emésztési zavarok következménye.  
Ilyenkor is segít a

**DARMOL**

A fürdőszobában van a legtöbb bacillus. Érdekes vizsgálatokat végzett a bacillusok tartózkodási helyéről egy német biológus. A statisztikai adatok gyűjtése során megállapította, hogy a legtöbb bacillus a fürdőszobában tanyázik, egy gramm malterdara bon átlagban 617.644 élősdit talált. Ezek a bacillusok azonban nem a legveszedelmesebb fajtából valók. A gőzzel átitatott fürdőszoba így valóságos tenyészete a baktériumoknak. A német biológus azt ajánlja, legalább félénként alapos fertőtlenítést kell végezni fürdőszobákban. A vizsgálatok adatai szerint a kávéházakat elkerülik a baktériumok. Egy gramm malterdarabban átlagban 4000 bacillust találtak. Az ok, amiért a kávéházakat elkerülik az élősdiek, a dohányfüst. Erősen fertőzöttek azoknak az üzlethelyiségeknek falai, ahol erjedő anyagokkal dolgoznak.

Elégett egy torzsa kenderszáritó. Torzsan hatalmas tűz pusztított. Metzger András kendergyáros hatalmas száritója kigyulladt és teljesen leégett. A gyárat sikerült megmenteni. A tüzet a száritócsövek idézték elő.

**Kulturdélután Zomborban.** A Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap, december 28-án délután 5 órai kezdettel a Magyar Olvasókör nagytermében kulturdélutánt rendez, amelyen dr. Deák Imre zombori ügyvéd Emlékezés Verböczi Istvánra címen tart előadást. Cuconits Joli Mozartműveket zongorázik, Gromilovits Klári énekel, zongorán Kiss János kíséri. Halmi Miklós dr. Katona Józsefről, a Bánk-bán költőjéről tart előadást. A kulturdélután iránt nagy érdeklődés nyilvánul még.

**Tűz Urszentivánon.** Az elmúlt délután tűz ütött ki Jankovics Alekszej gazdálkodó szérűskertjében. A gazdasági épületeket a tűz elhamvasztotta. A kár jelentékeny.

**Tilos a koldulás Csantavéren.** A község vezetősége megtiltotta a koldulást. A szegények akik eddig koldulásból éltek, jelentkezni kötelesek a község házában. A jövő évben ezek eltartásáról a község gondoskodik.

**Mindenki karácsonyfája Magyaránizsán.** Magyaránizsán is felállították a Mindenki karácsonyfáját. A karácsonyfaünnepélyen 317 gyermek között osztották ki szeretetsomagot. Lehel Pál dr. polgármester szép beszéd keretében adta át a csomagokat a boldog gyermekeknek.

Az ebéd és vacsora csak úgy jó, ha a hus felvágott, szalonna és mindennemű hentesáru

**NÉBL JÓZSEF**

hentesmestertől való.

„Folyékony fa” az új műanyag. A német mérnökök tizedik faértékesítő gyűlésén dr. Oswald Wyss, Berlin, egy új fajta folyékony fa feltalálásáról számolt be. Az új anyag farostokból és egy kötőanyagból áll és tulajdonságai messze felülmúlják a rendes fának eddigi felhasználási lehetőségét. A folyékony fa hosszú kísérletek eredményeként a német tudósok Schmid, Himmelheber és Wyss fáradságtalan munkássága révén jött létre. A folyékony fa a természetes fával szemben penész és rothadásmentes és kitűnően alkalmas butorok, lakásbendezések, ajtók és falburkolatok készítésére. Az új műanyag továbbá padlóképzéskor, valamint wagon- és hajóépítésnél kitűnően bevált.

**Kinevezett bácskai tűzfelügyelők.** Deák Leó főispán dr. Hortváth Zoltán szolgabíró a bajai, dr. Szalay Frigyes tb. főszolgabíró a bácsalmási és jánoshalmi járások tűzrendészeti felügyelői tisztsége alól felmentette és dr. Horváth Zoltánt a zentai, dr. Szalay Frigyes pedig a palánkai járás tűzrendészeti felügyelőjévé nevezte ki. A bajai járás tűzrendészeti felügyelőjévé Klénáncz Ferenc szolgabíró, a bácsalmási járás tűzrendészeti felügyelőjévé Hajnal Lajos szolgabíró, a jánoshalmi járás tűzrendészeti felügyelőjévé pedig Huszágh Gábor szolgabíró nevezték ki.

**Nemzetközi együttműködés a tuberkulózis ellen.** A nemrég megtartott berlini nemzetközi tuberkulózisellenes értekezlet alkalmával nemzetközi egyesület alakult a tuberkulózis leküzdésére.

**Csantavér a fronton küzdő katonáért.** Csantavér község 120 kilos szeretetsomagot küldött a fronton küzdő magyar honvédek részére.

**Vasárnap alakul meg a HONSz topolyai fiókja.** A Hadirokkantak Országos Nemzeti Szövetsége vasárnap 28-án alakul meg. Az alakuló közgyűlés keretében szentelik fel az egyesület zászlaját dr. Katona István főszolgabíró, dr. Hadzsy János községi orvos kénosi Sándor Albert községi jegyző és dr. bogárdi Mészöly Dénes ügyvéd védnöksége alatt.

**A kisbirtokosok és állattartók a községi előljárásság útján igényelhetnek korpát és más erőtakarmányt.** A korpa és más erőtakarmány kiutalását a jövőben a közellátási hivatal csak azokat az igényléseket veszi figyelembe, amelyeket a községi előljárásságnál kapható abraktakarmány igénylési nyomtatványon jelentenek be. Akik tehát korpát vagy más erőtakarmányt akarnak igényelni, jelentkezzenek a községi előljárásságnál. Az 50 holdnál nagyobb birtokosok önálló igénylést adhatnak be.



**CUKOR és ZSIR**

MEGTAKARITÁST jelent a 100 képes VÁNCZA kincses receptkönyv. Ingyen küldi a VÁNCZA-GYAR Budapest, 10-es posta.

**VÁNCZA**  
sütőpor

**Szövetet akart lopni Magyaránizsán három zentai asszony.** Bata Dezsóné rőföskereskedésébe három zentai asszony állított be, s míg az elébük rakott szöveteket nézegették egyikük egy vég szövetet kabátja alá rejtett. Az asszonyokat a vasútállomáson elfogták. Kiderült, hogy Molnár Ferencné, Tóth Istvánné és Szollár Béláné zentai asszonyokkal azonosak. Megindították ellenük az eljárást.

**A köleskésa ára.** Az árkormánybiztos a hivatalos lapban kiadott rendeletével megállapította a köleskésa és a köleshántolási erőtakarmányok legmagasabb hántolóüzemi, nagykereskedői és fogyasztói árát.

**Érvényüket veszítik a bor- és sörnagykereskedői igazolványok.** Megirtuk, hogy a bor- és sörnagykereskedést, valamint a szeszszitalok közvetítését kormányrendelettel pénzügyi hatósági engedélyhez közték. A rendelet végrehajtási utasítása a hivatalos lap szerdai számában megjelent. A jelenleg érvényben levő bor- és sörnagykereskedői igazolványok érvényes 1942 június 30-án megszűnik. Mindazoknak tehát akik e határidőn túl bor- és sörnagykereskedéssel, valamint szeszszitalok közvetítésével kívánnak foglalkozni, a rendeletben előírt engedélyt be kell szerezniük.

Fatalp, fasarok, seprőnyél, kapható

**KITKA JÁNOS**

fasarok és faáru

**SZEGED**

Klitsza u. 6. Telefon 33-44.

**Délvidéki közjegyzők kinevezése.** Az igazságügyminiszter a következő közjegyzőket nevezte ki a délvidéki területekre: Széll György (Alsólendva), Schmidt Konrád (Apatin), Bertin József (Csáktornya), Róth Sándor (Dárda), Rausch Alfréd és Willmand Mátyás (Hódság), Keller Lőrinc és Schitz Károly (Kula), Pintér Miklós (Muraszombat), Balassa Pál és Zelenay Miklós (Obecse), Batta Péter (Palánka), Sebestyén Mátyás (Perlak), Veréb Gyula, Mamusitch József és Bernát Jenő (Szabadka), Mayer nő (Titel), Major József (Topolya), Magyar-Kossa Zoltán és Wagner Károly (Újvidék), Ferenczi Antal és Király Károly (Zenta), Hoffmann János és Tóth József (Zombor), Bottlik Dezső (Zsablya).

**Sztapáron is megalakult a Turáni Vadászok Egyesülete.** A Turáni Vadászok Országos Egyesületének sztapári szervezete karácsony másnapján tartotta szervező gyűlést Pesthy Gyula községi tisztviselő vezetésével, aki az országos egyesülettől kapott megbízást a tagok megszervezésére. A Sztapáron élő magyarok egyforma lelkesedéssel mondták ki csatlakozásukat az orsz. egyesülethez. A szervezőbizottság elnöke továbbra is Pesthy Gyula maradt, pénztárnok Cserncsek Imre, ellenőrök Bogár András és Máthé János, számvizsgálók Tóth Pál Illés József és Illés Károly. Tagok: Vitéz Fülöp Antal, Kósa Pál, Somogyi Lajos, Fodor Mihály, Huszár Károly, Papp József, Papp Ádám és Lukács István.

**A zombori közkórház első magyar karácsonya**

A zombori közkórház 24-én délután rendezte meg első magyar karácsonyi ünnepségét. A kórház személyzete a nagyteremben gyűlt össze, ahol Raáb József kórházi lelkész intézett magasröptű beszédet a hallgatósághoz, majd a kórház igazgató-főorvosa dr. magasi Magassy Miklós keresetlen szavakkal szövegezte a személyzethez szeretetre és buzgalomra intette őket, azon az órhelyen, ahol beteg embertársaink a gyógyszerek mellett annyira áhítják a szeretet cirógató melegét. Ezután az igazgató-főorvos a lelkéssel, nővérekkel, orvosokkal végigjárta az összes osztályokat. Minden osztálynak megvult a maga karácsonyfa amely alatt ünnepeltek Zombor betegei. Karácsonyi énekeket énekeltek, majd az igazgató-főorvos minden egyes betegnek kellemes ünnepeket kívánt és átadott neki egy-egy szeretetsomagot. A kórházban ápolt 16 beteg kisgyermek mindegyike szép játékszereket kapott. Megható volt látni, ahogy a beteg kisgyermekek kekre régtől szemmel gyönyörködtek a szép karácsonyfaiban; kezdetben szólni sem mertek, majd feledve minden betegséget holdog odaadással merültek bele a szép játékok csodálatába és a minden gyógyszernél hatékonyabb édes, gyermeki játékba.

**Fischer Márton**

Horthy Miklós tér 4

„TIGRIS” vendéglős,

Szilveszter estéjén, reggelig tartó táncmulatságot rendez, melyre mindenkit tisztelettel meghív.

**Nyílttér\*)**

Pk. 892/1941.

ÁRVERÉSI HIRDETÉMÉNY.

Brand Ferenc végrehajtató javára (képviselő Dr. Müller János zombori ügyvéd) 451.— pengő 30 fill. követelése és jár. erejéig

1942. évi január hó 15. délután 3 órakor Bácsszentivánon, Vasut utca 56 és ugyanazonnap, d. u. 4 órakor volt kir. Alexander utca 104 hássz. alatt, az apatini kir. Járásbíró 1.718/1940 sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 1233 P. becsértékű alábbi ingóságok, butorok és ágyneműek bíróságilag elárvereztetnek. Apatin, 1941. évi december hó 20. napján.

Piry Ferenc s. k., a végrehajt. cselekm. foganatosításával megbiz. kir. jbir. tisztviselő.

\*) E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

**Aki nem hirdet, azt elfelejtik**

## A rádióhullámok és az ember

A rádióhullámokon a mérnökök kivételével az emberek legnagyobb része még most is valami titokzatosat ért és valóságos divattá lett az időjárás szeszélyeitől kezdve a növények növekedéséig mindegyik a rádióhullámokat tenni felelőssé. Legutóbb például az ifjuság évek óta tartó rendkívüli növekedését próbálták sokan az emberi testet át- és átjáró rádióhullámokkal magyarázni. Ezekkel a balhiedelmekkel szemben Haase professzor a »Münchener medizinische Wochenschrift« hasábjain nemrég a legélesebben szembe szállt.

Az ifjuság szokatlan növekedése az egész világon a huszas évektől datálódik ugyan, azaz attól az időtől kezdve, amikor a rádió éppen hódítóútjára indult, azonban a világ összes rádióállomásainak együttes teljesítménye is túl gyenge ahhoz, hogy bármilyen hatást is gyakorolhasson. Egyéb ként az elektromos hullámok már a rádió feltalálása előtt sem voltak ismeretlenek. A villamos csengőberendezéstől kezdve minden villamos motor gerjeszt elektromos hullámokat, nem is szólva a föld különböző helyein naponta tomboló zivatarokról, melyeknek számát legalább is több százra lehet tenni. Végül a kezdet kezdete óta ki

## A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.



Wo hast du mittaggegessen?  
In einem kleinen Restuaran in der Stadt.  
Wie hat es dir geschmückt?  
Ich habe auch schon besseres gegessen aber du weißt, daß ich kein Feinschmecker bin. Es war billig und ganz Wohlgeschmeckend.

Du könntest noch einmal mittagessen, nicht wahr?  
Drei Stunden nachher? Natürlich.

Hol ebédeltél?  
Egy kis vendéglőben a városban.

Hogy ízlett?  
Már ettem jobbat is, de tudod, hogy nem vagyok inyenc. Olcsó volt és egész izletes.  
Még egyszer meg tudnál ebédelni, ugye?

Három órával később, természetesen.

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”, első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

volt téve az ember a kozmikus sugarak hatásának is. Ezek közül a méteres ölomlapon és százméteres vízrétegeken is könnyű szerrel átható sugarak közül a kis terjedelmű sugár-számláló készülék is kimutat másodpercenként legalább egyet, a sokkal nagyobb térfogatú emberi testen tehát másodpercenként legalább öt-hat kozmiukus sugár hatol át. Az elektromos hullámok és

sugárzások ilyenformán korántsem lehetnek újabb keletű természeti jelenségek.

Ami pedig a kérdéses növekedési tendenciát illeti, a történelem folyamán már gyakrabban volt rá példa, de utána mindig visszafejlődési periódus következett. Itt tehát bizonyos rejtélyes ritmus üzi játékát, melynek természettudományos magyarázata egyelőre a jövő feladata.

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE:

(70)

## ? KI A TETTES ?

— Hisz ez regény, amit ön csinál. Juve ur, — mondta az elnök. — De hát jó, mit mond a második észrevételhez? Hogyan gondolhatja, hogy Gurn ölte meg Dollont, mikor megvan állapítva, hogy Gurn fogházban volt. Csak nem képzeli, hogy önkéntes szabadságot vett, vagy kért és kapott, csak azért, hogy kirándulást tegyen ennek a gyilkosságnak a végrehajtására.

Az elnök e szavai után Juve érezte, hogy vesztett ügye van és a hallgatóság is ellene szögödik. A guny a leghatalmasabb fegyver, ez ellen bajos komoly fegyverekkel küzdeni.

— Ki tudja, — felelte mindazonáltal Juve. Fantomas mindenre képes, számára semmi sem lehetetlen. Én megállapítottam együttes egészében a logikus valót, a részletkérdésekre, bizonyítékok hiján, ki nem terjeszkedhetem; csak annyit felelhetek, hogyha a fő pontok és alapelvek elvitázhatatlan bizonyítást nyertek, a mellékkörülmények — még ha valószínűtlennek látszanak is önmagukban — hozzákapcsolva a bizonyított főköörülményekhez, — elvitázhatatlan bizonyítást nyernek.

— Mihelyt az alaptétel: hogy tudniillik Gurn—Rambert egy személy, kétségtelenül áll, a többi ellenmondó mellékkörülmény, mint a Lancaster kétséges felrobbanása, vagy Rambert még kétségbevonhatóbb eltűnése nem döntik meg a ítéletet? Épen így Gurn kiszökhetett a börtönből és visszatérhetett, hogyan, miképp, nem tudom. Én csak annyit tudok, — de ezt aztán be is bizonyíthatom — hogy Dollon gyilkosa ugyanaz volt, aki Langrune márkiné...

— Tudja-e, — szakitotta félbe az elnök — hogy az a térképtörődék, — amire ön oly nagy súlyt helyez, s amellyel Gurn—Rambert személyazonosságát akarja megállapítani és föltételezni egyúttal Dollon meggyilkoltatását is e Gurn—Rambert által, hogy eltüntesse a kompromittáló töröredéket — nos hát tudja-e, hogy ez a töröredék nem illik össze a Gurn lakásán talált töröredékkel?

Az elnök diadalmas pillantást vetett Juve-re, azt gondolva, hogy ezzel halálos csapást mért a titkosrendőr érveléseire. De Juve mosolyogva válaszolt:

— Vártam ezt az ellenvetést is, elnök ur és a felelet, amit adni fogok erre, kettős: Először is, miért lopta el Gurn Dollontól ezt a töröredéket? Azért, hogy eltüntesse a kétségtelen bizonyítékát annak, hogy Gurn azonos Ramberttel.

Igen, de ezzel épen az ellenkezőt érte volna ell. Bebizonyította volna, hogy érdekében állt ellopni azt az okmányt. Most a második feleletem:

Gurn nem elégedett meg azzal, hogy ellopta az eredeti okmányt, hanem a helyére lopott egy másikat, azt, amit megtaláltak és ami természetesen nem illik össze a másik töröredékkel. Ez csak világos, mint a napfény!

— Igen, talán lehetséges volna mindez, de ismétlem, Gurn a gyilkosság pillanatában fogoly volt, — vágott vissza az elnök.

Juve most már hallgatott. Mindent elmondott, mindent bebizonyított. Most már csupán ismétlésekbe bocsátkozhatott volna, amit haszatalannak ítélte.

— Van-e még valami mondanivalója? — kérdezte tőle az elnök.

— Semmi, — felelte Juve.

Az elnök most a vádolt felé fordult és kérdezte tőle:

— Gurn, — mondta — nem kíván valamit nyilatkozatot tenni?

Gurn fölkel és mondta:

— Nem értek az egészből semmit, amit ez a rendőr elmesélt.

Az elnök Juve felé fordult:

— Ön pótvizsgálat elrendelését kéri?

— Igenis, elnök ur.

Az elnök most az ügyész felé fordult:

— Főügyész ur, kívánja-e a pótvizsgálat elrendelését?

— Egyáltalában nem, — felelte emez. — A tanu állításai nem szolgáltatnak erre elegendő alapot.

— Helyes! — mondta az elnök és pár percig halkán értekezett bírótársaival. Aztán fölemelve fejét, Astory elnök kihirdette:

— A törvényszék megvizsgálva Juve tanu vallomását és tekintve, hogy az abban foglalt állítások föltételeken alapulnak, úgy határozott, hogy pótvizsgálatnak nem ad helyet.

Mindjárt ezután az elnök a főügyészhez fordult, mondván:

— Főügyész ur, ezennel felkérem, adja elő vádbeszédét.

A főügyész terjedelmes vádbeszédében bizonyította Gurn bűnösségét Beltham lord meggyilkolásában, de egyetlen szóval sem terjeszkedett ki a Juve által felhozott újabb vádpontokra.

Utána Barberoux mester tartotta meg védőbeszédét, de ő sem tett egy szó említést sem a Juve tanuvallomásáról.

A titkos rendőr genialis teóriája olyan váratlanul, olyan készületlenül találta a törvényszéket és a hallgatóságot, hogy senki sem fogadta el azt, mindenki regénynek minősítette Juve föltételeit.

Miután az elnök kiiktatta az esküdteket, azok határozathozatalra vonultak vissza és az elnök fölfüggesztette az ülést. Juve közeledett a sajtó emelvénye felé és ott egy fiatal újságírónak intve, aki igen halvány és izgatott volt, így szólt:

— Jöjj Fandor, jó félóránk marad, hogy sétáljunk és beszélgetssünk kissé.

Mikor a folyosóra értek, Juve bizalmasan megveregette az ifju vállát, kérdé tőle:

— Nos fiam, mit szólsz mindehhez?

Fandor nagyon levertnek látszott.

— Ön apámat vádolja, Juve ur? — kérdezte.

— Ön azt állítja, hogy Gurn nem más, mint Rambert István?... Ah! Igazán azt hiszem, hogy lidércnyomás gyötört!...

Juve szeretetreméltóan korholta őt:

— De hát kis hülye, értsd meg, én nem apádat vádolom, az igazi apádat, hanem azt, aki feltolta magát apádnak!... Lássuk csak! Gondolkozzál kissé!... Ha igaz az, amit állítok, hogy tudniillik Rambert és Gurn egy személy, akkor Gurn nem lehet apád, miután ő csak 35 éves... tehát egész egyszerűen kiadta magát apádnak, midőn Rambert István alakjában jelent meg.

— De hát akkor, hol lehet az igazi apám?

— Hja! — felelte a titkos rendőr, — erre igazán nem tudok felelni... majd valamikor vizsgálatot fogunk indítani! Hisz elképzelheted, hogy mindezek az ügyek nincsenek befejezve, sőt ellenkezőleg, csak most kezdődnek...

— De a törvényszék visszautasította a pótvizsgálat elrendelését...

— Hisz ez természetes, nagyon jól tudtam! Nincsenek elegendő bizonyítékaim arra, hogy a törvényszék tagjait meggyőzzem és aztán a legfőbb dolgot, amit fel kellett volna fedeznem, elhallgattam...

— Vagyis?...

— Hát nem érted, egyszerűen azt, hogy Rambert Károly nem halt meg!

— Ez igaz!... De hát miért titkolta el?

— Ah! — mondta fájdalmasan Juve, — elhallgattam, fiam, mert nem vagyok gazdag, és nem akarom elveszíteni kenyeremet. Ha bevallottam volna, hogy régóta tudok Rambert Károly életbenlétéről, s hogy Jeanne kisasszony és Paul képeben elrejtőzött és én minderről tudtam és mit sem szóltam, holt bizonyos, hogy rögtön elbocsátottak volna a szolgálatból és még bizonyosabb, hogy téged nyakoncsíptek volna... és éppen ez az, amit nem akartam!...

Halotti csöndben hirdette ki az esküdtek főnöke az esküdtbírák határozatát:

— Isten és emberek előtt, becsületemre és lelkiismeretemre állítom, hogy az esküdtek szavazattöbbséggel „igen”-nel feleltek az összes kérdésekre.

Az elnök elrendelte a vádolt bevezetését

— Van-e még valami mondanivalója a büntetés kiszabására nézve? — kérdezte tőle az elnök.

— Semmi, — felelte Gurn.

Az elnök gyors egymásutánban olvasta fel a törvényszék határozatát, amelynek végső mondata így hangzott:

— Mindezek alapján a törvényszék halálbüntetést szab a vádlottra.

Igy végződött a Beltham-féle pör, amelynek végső akkordja Juve szájáról hangzott el, aki elmenészközben ezeket mondta Fandornak:

— Hiába, én, aki tudom, mi a bátorság, csodálom ezt a nagystílusú gonosztevőt: egyetlen arcizma sem rándult meg, mikor a halálos ítélet kihirdették előtte!

XXVII.

### A SZINÉSZ ÖLTÖZŐJÉBEN.

— Igenis bárónő, megtiltotta, hogy bárki is háborgassa... Elképzelheti ilyen premiére után lehetetlen, hogy Valgrand ur viziteket fogadjon, hiszen szenzációs, örült nagy szerepe volt, — mondta Charlot, a nagy művész régi öltözője, ég felé emelve karját. — Ez a siker! A siker! Egész tömeg állott Valgrand öltözője előtt, rettenetes zavarba döntve a derék Charlot-ot, aki hősiiesen védte a bejáratot.

(Folytatása következik).

# Lindbergh és Amerika

## Mat akar tulajdonképpen Lindbergh? — Lindbergh a tetőtől talpig amerikai

Az utóbbi években gyakran előfordult Amerikában, hogy Charles Augustus Lindbergh nagy fontosságu nyilvános összejöveteleken hiába várattatott magára. A legtöbb esetben a nagy tömegek hódolatát éppen úgy sikerült kikerülnie, mint megakadályoznia azt, hogy személyével kapcsolatban reklámot üzenek. Irtózott a sajtótól és az elkeseredett riporterek nem minden ok nélkül nevezték tréfásan Greta Garbó férfi utáztatának. Hogy Lindberghnek ebben a hagyományos felfogásában az utóbbi időben alapvető változás állott be, az saját megállapítása szerint csak azzal magyarázható, hogy száz százaléig amerikainak érzi magát és tökéletesen tisztában van azzal, hogy mit jelent neki, a rekordrepülőből lett politikus számára a nagy célnak szolgálatába állítható népszerűség. Lindberghnek kétségtelenül meg vannak az okai, amikor ma azt mondja:

**„Anglia már elvesztette a háborút és minden további harccal csak meghosszabbítja egyaránt saját maga és az egész világ agóniáját!”**

mert hiszen egyetlen angolnak vagy amerikai sem volna olyan pompás alkalmá arra, hogy a német hadsereg, elsősorban a német légihaderő erejéről meggyőződjen, mint éppen Lindberghnek.

### A NÉMET LÉGIHADERŐ LEGYŐZHETETLEN

Lindbergh 1936 elején hosszabb időt töltött Berlinben. Az Egyesült Államok Berlinben akkreditált katonai attaséjának meghívására jött a német birodalom fővárosába és mint gyakori vendég számos órát töltött Göring birodalmi marsall házában. A birodalmi marsall révén később módot adtak Lindberghnek arra, hogy a Messerschmitt és Heinkel repülőgépgyárakat, valamint a német hadfelszerelési ipar több más fontos központját meglátogathassa. Nem egyszer repülte be magánrepülőgépén a német iparvidékeket és számos gyárban, laboratóriumban, repülőtéren tett hosszabb-rövidebb látogatást. Személyesen győződött meg a német nép alkotóerejéről, saját szemével látta, hogyan épült föl szinte észrevétlenül a semmiből a világ legerősebb légihaderője. A hozzáértő szakember szemével látottak alapján jelentette ki: „A német légihaderő legyőzhetetlen.”

Újból és újból figyelmeztette Angliát, hogy légihaderőjét az elképzelhető legnagyobb mértékben növelje és erősítse, hogy egy bekövetkezhető fegyveres konfliktus esetén méltóképpen védekezhessen. Az a hallatlan közöny és nemtörődömség, amellyel figyelmeztetéseit a szígezen tudomásul vették, rendkívül bántotta Lindberghet. Éppen ezért nem lehet rossz néven venni véleményét, mely szerint az angol hivatalos körök álláspontja reménytelenül buta, és hogy Nagybritannia „legvilágosabb agyu” fiai a világháború csatáterein maradtak.

### LINDBERGH OROSZORSZÁGGAL SZEMBEN ÓVATOSSÁGOT AJÁNL

Egy Londonban 1938-ban lefolyt hivatalos bankett alkalmával Lindbergh újból kísérletet tett arra, hogy az angol kabinetnek ott megjelent tagjait a kontinens repülőgéptechnikájának óriási fejlődéséről felvilágosítsa. Igyekezete ismét kudarcot vallott. Nyugodt fensőbbrendűséggel válaszolták neki, hogy az orosz légierő szükség esetén bármikor a Birodalom rendelkezésére áll.

Anglia tehát már ebben az időben, amikor a nagy nyilvánosság előtt még bizonyos megvetéssel tagadta a Szovjetunióval való szövetkezést, titokban már a maga számára biztosította a kelet óriás haderejének segítségét. Felülmúlhatatlanságának álmában ringatta magát és bizott a diplomáciai sakkhuzások Franciaországával, valamint a beláthatatlan mennyiségű ember- és hadianyaggal rendelkező Oroszországgal kötött szerződéseiben. Lindberghnek bizonyos fokig sikerült az orosz légihaderő hallatlan erejéről az angol közvéleményben élő mesét megcáfolnia. Véleményének újabb figyelmeztetés formájában adott kifejezést:

**„A vörös légihaderő, ha repülőgépeinek számát tekintjük, hatalmasnak és erősnek tet-**

**szik, harci ereje azonban nagyon kevés és gyenge.”**

### AMERIKA NEMZETI REPULÓ-HŐSÉBŐL POLITIKUS LESZ

Charles Augustus Lindbergh, vagy mint a gyan a nép nevezte, Lindy, egy littlefallsi (Minnesota) előkelő ügyvéd fia. A világ nagy nyilvánosságának középpontjába teljesen akaratán kívül, 1927-ben véghezvitt bravuros óceánrepülése folytán került. Lindbergh egyik órától a másikra Amerika hőse és ideálja lett. A hamisítatlan yankee humor jóindulatu kedvességgel „repülő bolond”-nak nevezte annakidején.

Amidőn 1939-ben Európa egén sötét háborus felhők gyülekeztek, Lindbergh nyomban hazivitorlázott az Egyesült Államokba és mint tényleges repülőzredes ismét belépett az USA légihaderőjébe. Hogy természetesen velejáró félszégét, a nagy nyilvánosság előtti szerepléstől való beteges félelmét le tudja győzni, és hogy 1939 szeptember 15-én az amerikai néphez intézett híres első rádióbeszédét elmondotta, kizárólag Roosevelt háborúra izgató politikai mód szerének köszönhető. És a washingtoni rádió mikrofonján át nem holmi németbarát „náci” szólt az amerikai nemzethez, hanem egy felelősségének teljes tudatában lévő becsület amerikai polgár. Egy olyan ember, akinek mindenkinél inkább módjában volt, hogy világosan lássa az USA háboruba való beavatkozásának örült értelmetlenségét. Ebben a beszédben tett első ízben katonai szakértelme és politikai bölcsessége mellett tanubizonyosságot. „Amerika részéről teljesen reménytelen az elgondolás — mondotta Lindbergh annakidején — ha azt hiszi, hogy módjában lenne az Európában fellángoló ellenségeskedéseket kiegyenlítenie.” Éppen ezért feleltük el ezeket a gondolatokat. A mi kötelességünk az, hogy az Európában menthetlenül elvérző nyugati kulturát Amerikába ültessük át. Ha a német tudomány és nevelés, az angol kormányzat és nemzetzgazdaság, végül a francia életfelfogás és életművészet szellemét mi itt Amerikában egygyé olvasztjuk, akkor hánk földjén termelhetjük ki a világ leghatalmasabb szellemi életét. Ha azonban mégis a háboru mellett döntենek, akkor ez, ha nem több, legalább egy millió ember, Amerika legjobb fiatalága életébe kerülne. Szent meggyőződésem, hogy Anglia ezt a háborút nem nyerheti meg, és ha az Egyesült Államok mégis Anglia megmentésére sietne, csupán a vérontás meghosszabbítására nyujtana segédkezet.” Lindbergh szózata az egész nemzetre a szenzáció erejével hatott. Egy csapással a háboruellenes párt legnépszerűbb alakja lett. Nemsokára rá megalapította híres egyesületét, az ugynevezett „America First” (Amerika mindenekelőtt) komitét. Ez az egyesülés az amerikai sajtónak a közelmúltban hivatalos formában tudomására hozta, hogy ha a kongresszus az Egyesült Államokat hivatalosan háboruban lévőnek fogja nyilvánítani, ténykedését nyomban beszünteti, ha azonban az elnök erőszakkal provokálna háborus okot, akkor nem hajlandó erre. Lindbergh olyan gyakran appellált hiába Roosevelt okosságára, hogy ma már a kizárólag hazafias okok is arra kényszerítik, hogy polgártásait, — elsősorban saját érdekükben — szívós ellenállásra ösztökélje Rooseveltt világhatalmi becsvágyával szemben.

Long Island-i villájában, amikor beszédein dolgozik, igen gyakran ül Lindbergh hosszú órákon át íróasztalánál. Ilyenkor a legtöbb esetben villásreggelijét és ebédjét is íróasztalánál fogyasztja el. Lindbergh mindabban, amit mond és amit cselekszik,

**rendkívül lelkiismeretes.**

Azt szereti, ha tényekkel, nem pedig átláthatatlan legendákkal áll hallgatóságának tömegei elé, mint ahogyan azt bizonyos washingtoni magasállású urak oly gyakran és szívesen teszik. Ha nem dolgozik, ideje legnagyobb részét fia-



SZÉPLEGÉNYEK ELLEN — KÜTÜNŐ ARCÁRÓLÓ ZÉRÓS BŐRREK KÁMFOROS HAVASI GYOPÁR-KRÉM

val tölti. Télen együtt siel és rödlizik velük, nyáron pedig, ha az idő alkalmas, az uszás a napi program elmaradhatatlan pontja. Lindbergh pompásan kisportolt, erejének teljében lévő kimondott sportember, minden ízében egészséges és kifogástalanul érzi magát. Technikai kérdésekkel az utóbbi időben alig foglalkozhatott, hiszen időnkint hónapokon át szónoki köruton volt. Lindberghék ugyan szépen élnek, a longislandi környezet szokásos fényűző életéhez viszonyítva azonban szerényen. Személyzetük két szakácsból, egy szobaleányból, egy nevelőnőből és két titkárnőből áll. Az egyik titkárnő, az egész Amerikában jól ismert Christine Gawn, egyebet sem csinál, csupán gazdája óriási levelezését intézi. Lindbergh még ma is jelentős vagyonnal rendelkezik, melynek legnagyobb részét híres repülőbravurja után kifejtett irodalmi működésével és technikai tanácsadásaival szerezte. Felesége, aki a közismert tragikus gyermekrablási eset után csak nagyon nehezen tudta magát összeszedni, pénzügyi tekintetben férjétől teljesen független.

Lindberghnél ilyenformán természetesen sem milyen anyagi természetű motívumok sem játszanak szerepet. Lindbergh a múltban és ma egyaránt a hamisítatlan amerikai sportszellem megtestesítője és az is marad.

És ha hangja végig száll a Rocky Mountains havas csucsaitól. Kalifornia napsütötte partjaiig, Amerika nem egy polgára hallgatja elmélyedve zengő szavát, és mindannyian megértik a szavakban rejlő melódia tragikus súlyát, akár a nagyvárosokból, akár Texas prériiről, akár a Mississippi zugó partjai mellől, vagy Arizona magányos ranchairól származnak.

Paddy Holmes.

## FILM

Új műsor az Arenában:

### Szőkevények

Egy amerikai vándorlegény izgalmas és érdekesítő kalandjait mutatja be a film. Joe Bell a „senki fia” csodálatos viszontagságokon megy keresztül és még a szerencséje is olyan mostoha, hogy lépten-nyomon bonyadalmakba sodorja. Egyszer már majdnem népitéletet tartanak felette, mert gyilkossággal vádolják, Joe kénytelen tovább bujdosni. Egyik népesebb városban éppen fényképezőgépét akarja eladni, mikor egy gangsterbanda megtámad egy bankot. Joe lefényképezi a merényletet és — leleplezi a bandát. Ettől kezdve szerencséje is megváltozik: ártatlansága is „kiderül” és a „senki fia” végre megtalálja helyét a társadalomban, s boldog családi otthont alapít.

Az új műsor, bő kísérőprogrammal hétfőn és kedden fut az Arenában.

Megnivlt

Bikki Árpád

A legszörbb

**ruhagyára!**

Nagyban és kicsinyben árusítás, dus választék tükabát, sportöltöny, férfi és fiu lenvelek. Szolid árak! Elsőranau kiszolgálás.

BUDAPEST, XII., Fűrj-utca 7/a.

Telefon: 458—680. — Autóbusz vonal 8. 9-es vagy 61-es villamos Wolff Károly-utig.

# A »DÉLVIDÉK« RÁDIÓJA

December 28-tól 1942 január 3-ig

## Vasárnap

### BUDAPEST I.

8: Fohász. Szózat. Hanglemezek. — 8.45: Hírek. — 10—10.55: Református istentisztelet a pozsonyi templomból. — 11—12.10: Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szive templomból. — 12.15: Leventefélóra. — 12.45: Beszkárt-zenekar. Vezényel Müller Károly. — Közben 13: Rádiókrónika. Elmondja Papp Jenő. — 13.45: Időjelzés, hírek, vizállásjelentés. — 14: Hanglemezek. — 15: Időszerű gazdasági tanácsadó. — 15.40: Cigányzene. — Közben 16: Egészségügyi Kalendárium. — 16.40 Beszélgetés a statisztikáról. — 17: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. — 17.20: Az elmúlt hat hónap eseményei. Hangképek. — 18.20: Magyar Revü Tánczenekar. — 19: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20: Petőfitől József Attiláig. Magyar költők megzenésített versei. — 19.40: Nagyanyó táncrendje. — 20.40: Rendőrhősök. Előadás. — 20.50: Magyar katonaszerzők indulói. — 21.20: Sporteredmények. — 21.25: Richard Strauss hanglemez. — 21.40: Hírek. — 22.10: Szórakoztató zene. — 23: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. — 23.25: Cigányzene és ének a Bodókávéházból. — 24: Hírek.

**LINGERIE** női fehérneműszalon  
minden izlést kielégít  
Zombor, Mussolini ut 20. / Tel. 334

## Hétfő

### BUDAPEST I.

7: Hírek. Közlemények. Hanglemezek. — 10: Hírek. — 10.15: Szórakoztató zene. — 11.20: Hanglemezek. — 11.40: Petőfi szülőföldjének földrajzi érdekességei. Felolvasás. — 12.10: Cigányzene. — Közben 12.40: Hírek. — 13.30: Rendőrzenekar. — 14.30: Hírek. — 15.20 Hanglemezek. — 16.20: A kritikus hivatása. Előadás. — 16.45: Hírek. — 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15: Mindnyájunk gondjai. — 17.30: Zongora. — 17.45: Katonai előadás. — 18.10: Tánczene a Gellért-szállóból. — 18.45: Előadás. — 19: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20: Hanglemezek. — 19.40: Erdély fővárosa a közegészségügy szolgálatában. — 20.10: Operaházi zenekar. — 21.40: Mindenből egy keveset. — 23: Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven. — 23.25 Japán hanglemezek. — 24: Hírek.

## Kedd

### BUDAPEST I.

7: Hírek. Közlemények. Hanglemezek. — 10: Hírek. — 10.15: Hanglemezek. — 11.20 Hanglemezek. — 11.40: Divattudósítás. — 12.10: Katonazené. — Közben 12.40: Hírek. — 13.30: Weidinger Ede szalonzenekara. — 14.30: Hírek. — 15.20: Banyák Kálmán hegedül. — 15.40: Vidám történet a rádió gyermekkorából. — 15.55: Török Mária zongorázik. — 16.15: Bábszínház. — 16.45: Hírek. — 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15 Gróf Széchenyi István és a magyar sport. Előadás. — 17.30: Rádiózenekar. — 18.15: Japán és az Egyesült Államok. Előadás. — 18.40: Keringők és dalok. — 19: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20 Cigányzene. — 19.50: Külügyi negyedóra. — 20.50: Casello-trio. — 20.55: Széchenyi nyomában. Előadás. — 21.25: Humoros hanglemezek. — 21.40: Hírek. — 22.10: Szórakoztató zene. — 22.35: A Royal Revü-Színház műsorából. — 23: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. — 23.25: Magyar nóták hanglemezről. — 24: Hírek.

Uraim! Ha jól akarnak öltözni, tekintsek meg raktáramat, mely minden izlést kielégít.  
**Kulai és angol szövetek**  
HUCK MACA  
ZOMBOR, Petőfi ucta 4

## Szerda

### BUDAPEST I.

7: Hírek. Közlemények. Hanglemezek. — 10: Hírek. — 10.15: Szórakoztató zene. — 11.20: Hanglemezek. — 11.40: Külföldi hirdő. — 12.10: Hanglemezek. — Közben 12.40 Hírek. — 13.30: Cigányzene. — 14.30: Hírek. — 15.20: Országos Postászenekar. — 16.15: Az év halottai. Előadás. — 16.45: Hírek. — 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15: A mentők Szilvesztere. Előadás. — 17.30: Honvédműsor. — 18.10: Ravasz László dr. püspök szilveszteri elmélkedése. — 18.30: 18.30: J. S. Bach: VI. Kantáta (Uram maradj velünk). — 19: Denevér, az Operaházból. I. és II. felvonás közvetítése. — Az I. felvonás után kb. 19.55: Hírek magyar, német és román nyelven. — A II. felvonás után kb. 21.20 Nagy Izabella és Báthly-Badics Gyula magyar nótákat énekel, kíséri Sári Elemér cigányzenekara. — 21.40: Hírek. — 22.10: Mikrofónnal színészeink nyomában. Szilveszteri tarka esték közvetítése a pesti Vigadó-ból, a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből, a Magyar Művelődés házában. — 23.55: Gyula diák újévi köszöntője. — 24: Éjfélre szólnak a szabadkai harangok... — Majd: Himnusz. — Utána: Szózat. Elmondja Lehotay Árpád. — Majd: Rákóczi-induló (Berlioz feldolgozásában). — 0.15: Tánc- és szórakoztató zene.

## Csütörtök

### BUDAPEST I.

8.00: Fohász. — Szózat. — Hanglemezek. — 8.45: Hírek. — 9.00: Református istentisztelet — 10.00: Egyházi ének és szent beszéd — 12.20: Székesfővárosi Zenekar. Közben 13.00: Mécs László költeményéből ad elő. — 13.45: Időjelzés hírek, vizállásjelentés. — 14.00: Hanglemezek. — 15.00: Ruszin hallgatónknak. — 15.25: Melles Béla-zenekar — 16.35: Gazdasági előadás — 17.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven — 17.20: Ének zongorakísérettel 17.40: Jaj, azt álmodtam, hogy magyar író vagyok Laczkó Géza csevegése. — 18.00: Huszárnóták. — 18.40: Magyar sajtó. — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20: Vig özvegy. Operett három részben. — 21.40: Hírek és sporteredmények — 22.15: Hegedű — 22.40: Szórakoztató hanglemezek — Közben 23.00: Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven. — 24.00: Hírek.

**Özv. dr. Vécsei Jenőné** kozm. szalonjában Zombor, Petőfi u. 6. (Nemzeti mozi-val szemben) kikezeli minden szépséghibáit. Zsíros korpáshaj ellen, hajhullás, kopaszodás megelőzése villannyal, kvarz-kezelés. Hölgyeknek és uraknak. Hairgenerator. őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. Vitaminos, hormonos krémek, arcvizek, puderek stb.

## Péntek

### BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — Közlemények. — Hanglemezek — 10.00: Hírek. — 10.15: Hanglemezek — 11.20: Ravel-hanglemezek 11.40: Felolvasás. — 12.10: Tánczene — Közben 12.40: Hírek — 13.30: Szórakoztató zene 14.30: Hírek — 15.20: Leányénekkar — 15.40: Mese — 15.55: Gordonka — 16.15: Diákfélóra — 16.45: Hírek — 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15: Katonazené — 17.55: Elbeszélés — 18.20: Tangó harmonika — 18.45: Fráter Lóránd dalai hanglemezéről — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20: Operaelőadás: Szóktetés a szerályból — 21.40 Hírek — 22.10: Hanglemezek. — 23.00: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. — 23.25: Cigányzene — 24.00: Hírek.

## Szombat

### BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — Közlemények. — Hanglemezek — 10.00: Hírek. — 10.15: Hanglemezek — 11.20: Magyar nóták hanglemezről. — 11.40: Mit nézzünk meg, A történeti arcképeket a Nemzeti Muzeumban. — 12.10: Beszkárt-zenekar — Közben — 12.40 Hírek — 13.30: Hanglemezek — 14.30: Hírek. — 15.20: A Koncert Fuvószenekar — 16.10: Ifjúsági rádió — 16.45: Hírek 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15: Filmszínészek dalolnak. Hanglemezek. — 17.55: Katonai előadás — 18.15: Magyar nóták — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20: Innen-onnan — 19.50: Siker lesz-e ismeretlen zenészművek bemutatója Közreműködik a Rádiózenekar 20.45: Vidám csevegés — 21.00: Jazz-zongora. — 21.20: Jelenet. Asszony vagy feleség — 21.40: Hírek — 22.10: Mikrofónnál. Közben — 23.00: Hírek német, olasz, angol francia és finn nyelven. — 24.00: Hírek.

### A MAGYAR RÁDIÓ ÁLLANDÓ HÉTKOZNAPI MÜSORSZÁMAI:

BUDAPEST I. 6.40: Ébresztő Torna — 7.00: Hírek. Közlem. Étrend. Hanglemezek 10.00: Hírek — 11.10: Nemzetközi vizjelző szolgálat — 12.00: Fohász. Himnusz. — 12.40: Hírek. — 13.20: Időjelzés, Vizállásjelentés — 14.30: Hírek — 14.45: Műsorismertetés — 15.00: Árfolyamhírek. Piaciárak. Élelmiszerárak — 16.45: Időjelzés Hírek — 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven — 21.40: Hírek — 23.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven (Hétfőn és csütörtökön esperantó nyelven is) — 24.00: Hírek.



**Bechstein  
Bösendorfer  
Förster**

zongoragyárak  
vezérképvisellete

**MUSICA R.T.**  
BUDAPEST VII., Erzsébet krt. 43.

## Morzszak

### MESE...

Fiam! Ha majd a pénzről mesélek  
Ha mondd majd, hogy érdekel...  
Azt is úgy kezdem... Hol volt, hol nem volt...  
És sokszor nem volt, — higgyed el!

### TURELEM...

Manapság a türelmetlenséget  
Kevés nőnek vehetjük szemére,  
Hiszen a legtöbb harminc évig vár  
Türelmesen... huszadik évére.

### IRÁS...

Nem ismernek el? Az irásodért  
Nem kapsz egy árva fillér bért se,  
Akarsz nagy lenni? Hires? Fizetett?  
Ugy irj, hogy senki meg nem értse...

### JÓBARÁTNÖK...

S a másik így szól: Ó, de csúfnak látszik.  
Pá Édes!... Igy köszön az egyik, —  
— Milyen csinos vagy... — szól a másik.  
— Undok! Suttog az tovább lépve...

(—r—gy)

## Önmagának ellensége,

ha nem hirdeti a „Délvidék”-ben!

# KÖZGAZDASÁG

## A zsidótörvény végrehajtása a Délvidék gazdasági életében

Megirtuk, hogy a zsidótörvény hatályát kiterjesztették a délvidéki területre. Az ugynevezett hasznóhajtó jogositványok birtokosainak 1942 március 1-ig kell megtenni bejelentésüket. Azoknak is meg kell tenni a bejelentést, akik 1941 április 11-én jogositottak voltak iparüzésre, de akiknek iparigazolványát az illetékes katonai hatóságok elvonták, ha a döntés ellen jogorvoslattal éltek és az jogerősen nincs elintézve. Az illetékes hatóságok döntésüket 1942 április 15 és május 1 között fogják kifüggeszteni. A határozatok ellen június 1-ig lehet felszólamlással élni.

Az értelmiségi alkalmazottakra vonatkozóan a törvényt 1943 január 1-ig kell végrehajtani. Ebben a vonatkozásban az 1941 augusztus 16-i helyzet az az időpont, amelyhez viszonyítva a nemzsidó és zsidó alkalmazottak között fennálló arányt a vállalatok a zsidók javára nem ronthatják. A bejelentést 1942 február 1-ig

kell benyújtani.

A végelbánás alá vett személyekről az első bejelentést 1942 március 1-ig kell megtenni. Ebben az 1941 április 11-e után a december 31-ig végelbánás alá vont alkalmazottakat és azok adatait kell bejelenteni. A felmondási illetmények ügyét szabályozó rendelet ezen a területen azokra a zsidó alkalmazottakra lehet érvényesíteni, akiknek szolgálati viszonya 1941 április 11-e után szűnt meg.

Tekintettel arra, hogy a délvidéki iparvállalatok körében az ipari jogszabályok tekintetében meglehetősen tájékozatlanság uralkodik, a GyOSz délvidéki fiókja sorozatos tájékoztató értekezletet rendez. December 22-én és 23-án Szabadka és Ujvidéken volt értekezlet. December 30-án és 31-én szintén értekezlet tartanak mindkét helyen. Ezeket dr. Bertalan István, a GyOSz igazgatója a zsidótörvény végrehajtásával kapcsolatos tudnivalókat ismerteti.

## A napraforgómagtermelés emelkedése

A napraforgómag jelentősége különösen az utóbbi évek folyamán fokozódott. A napraforgómagból sajtolt olaj étkezési és ipari célokra szolgál, felhasználják a margaringyártásban is, az olaj hulladékterméke, mint olajpogácsa értékes takarmány. Az első világháború előtt a napraforgóolaj a világpiacra ugyyszólván ismeretlen volt. A statisztikai adatok szerint az első világháborút közvetlenül megelőző négy év átlagában a világ napraforgó termelésének olajra átszámított egyenértéke még csak 170 ezer tonna volt. Az 1924/28. években ez a mennyiség már megháromszorozódott, a legutóbbi években pedig 700 ezer tonnára növekedett. A napraforgómag hazája tulajdonképpen Amerika, de az ottani termelés már jelentéktelen. Most a főtermelőterületek Oroszország déli részén és Európa délkeletén, különösen Romániában és Bulgáriában vannak. Bulgária a világháború előtt még Oroszországból importálta a napraforgót, de a megnövekedett zsír- és olajszükségletre való tekintettel, a vetésterületet fokozatosan növelték s a legutóbbi években már több mint 100 ezer hektáron termelnek napraforgót. Jelentősen növekedett nálunk is a vetésterület, de javult a termésátlag is. Az eredmény azonban még mindig nem kielégítő. A termelést fokozni kell, amire külön lehetőséget ad a jövő évi termésre megállapított magasabb átvételi ár.

««OO»»

## Csak szakképzett kertész árulhat cserepes növényt

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter rendelettel szabályozta a cserepes növények piaci és vására árusítását. A rendelet célja az, hogy a cserepes növények árusításának szabályozásával a növénybetegségek elterjedését megakadályozzák.

A rendelet szerint Budapesten és a törvényhatósági jogú városokban a piacokon és vásárokon cserepes növényt, valamint virágzó és virág nélküli disznópalántákat csak szakképzett kertész vezetése alatt álló kertészet vagy iparigazolvánnyal rendelkező virágkereskedő árusíthat. A szakképzett kertész alatt okleveles kertészt, képesített kertészt és kertészsegédet kell érteni.

A szakképzett kertészeket képzettségük igazolásának megkönnyítésére az Országos Magyar Kertészeti Egyesület (Budapest, XIV., Stefánia ut 29, 732. hrsz., Állandó kertészeti kiállítási csarnok) fényképes igazolvánnyal látja el. Azok a szakképzett kertészek, kertészetek és virág-

kereskedők, akik a rendelet értelmében piaci és vásári árusításra jogosultak, kötelesek az árusítás helyén a család- és keresztnévüket, valamint lakcímküket feltüntető táblát szembeötölten elhelyezni.

A rendelet 1942 január 15-én lép hatályba.

««OO»»

## Növelik a kender vetésterületét

Nagyobbmennyiségű kender-nyersanyag átvetélt teszi lehetővé az a körülmény, hogy a megnövekedett ország szükségleteinek megfelelően a gyárak jelentős mértékben fokozzák kapacitásukat. Megtörtént az előzetes termelési szerződések megkötése is, amely az eddigénél kedvezőbb értékesítést biztosít a termelő gazdáknak, mert a feldolgozó gyárak az elsőrendű kenderkórót mázsánként 13.50, a másodrendűt pedig 9.45 pengőért veszik át. A szerződések ujtást is tartalmaznak, nevezetesen a gyárak teljes egészében előlegezik a vetőmagot, így a termelők a magot hitelbe kapják. A vetőmag árát csak a kenderkóró beváltásakor vonják le a beváltási árból. Beavatott helyen a kender vetésterületének 50%-os növelésével számolnak.

««OO»»

## Közgazdasági hírek

Megállapítják az összegyűjthető csont mennyiségét. A hulladék-anyaggyártással kapcsolatban ismételt felmerült a csontgyűjtés országos megszervezésének problémája. Néhány évvel ezelőtt a Magyar Racionalizálási Bizottság a mezőgazdasági érdekeltségektől beszerzett adatok alapján megállapította a levágásra kerülő állatok csontmennyiségét, ezek az adatok azonban ma már nem állják meg a helyüket, mert azóta éppen ezen a téren jelentős eltérések következtek be. Éppen ezért illetékes helyen tervbe vették, hogy megállapítják a jelenleg összegyűjthető csont mennyiségét. A pontos adatok ismerete nélkül ugyanis nem állapítható meg, hogy a vegyipar szükségletének fedezése után marad-e elegendő mennyiségű nyersanyag csontszir gyártására, amellyel a szalámi-gyárak akarnak foglalkozni?

Rendület készül a tollhamisítás megakadályozására. A szervezett tollértékesítésnél fokozott gondot fordítanak a minőségre és ezért különböző vizsgálatoknak vetik alá a begyűjtött tollat. A vegyvizsgálatok során kiderült, hogy a tollhamisítás elég gyakori és a lelkiismeretlen emberek liszttel, sóval, szulfáttal, olajjal stb. hamisítják a tollat. Az értékesítést veszélyeztető hamisítások megakadályozására a földművelésügyi minisztérium rendelkezéskészítést, amely részletes intézkedéseket tartalmaz a hamisítók ellen.

Érettségizett leánvok és 4 középisk. végzetek az Isteni Szeretet Leánvainak vezetése alatt álló

## Árpádházi Szent Erzsébet intézetben

egy éves tanfolyamon a háztartásban gazdaságban, gyors- és gépírásban, varrásban, nvelveken és zenében teljes szakkiképzést nyerne. — Felvilágosítást ad az intézet vezetősége BUDAPEST, XII. Farkasvölgyi ut 12—14. (Svábhegy)

A magyar nyelv tökéletes elsajátítására, zene, irodalom oktatására néhány növendéknek helvet biztosítunk már januártól kezdve

## Hadigondozás Németországban

Németországban a háború sebesültjeinek és hátramaradottainak ellátása jóval túlhaladja a szokásos járadékokat. Míg régen az aggok csak a járadékokból éltek és sokszor mások utójában állottak, úgy ma részükre is nyitva állnak a kereseti lehetőségek. A tulajdonképpeni rokkantségélyt három fokozatban, a sebesülés nagysága szerint fizetik, melynek folyósítása bármilyen egyéb kereset mellett sem szűnik meg. Ha a rokkant munkára alkalmas, úgy a járadékon kívül minden körülmények között gondoskodni kell megfelelő állásról és szükség esetén egy más foglalkozásra való átképzésről. Ugyisint, ha az illető még nem töltötte be 55-ik életévét, úgy végkielégítést kérhet egy esetleges önállósításra. Munkára való használhatóság esetén egy havi alapjáradékot állapítanak meg, tekintettel az illető lakhelyére, korára vagy családi állapotára 40—105 márkáig terjedő összegben. Ehhez járulnak még a szolgálati rang fokozatok 10-től 80 márkáig és a hivatási díjazások 10—50 márkáig, valamint a gyermekjáradékok. Hosszabb betegségek esetén ezenkívül egy külön kezelési díjat is folyósítanak 501 márká havi értékben. Háborús vakok a rendes rokkantjáradékon kívül a vakoknak kijáró járadékot is élvezik havi 100.— márká összegben. Ezenkívül minden hadirokkant igényt tarthat a nyilvános betegsegélyző igénybevitelére. A hátramaradottak gondozása tekintetében a halálozás és temetési költségen kívül a hozzátartozók a rendes rokkantjáradéknak bizonyos részét kapják. Özvegyek 60%-tól kapnak ismételt házasságkötés esetén egy végkielégítést. Az árvák, míg édesanyjuk él, az özvegyi járadék ötöd részét élvezik. Szülők pedig ha gyermekük tartotta el őket, úgy annak eleste után a gyermeknek járó járadék 50%-át igényelhetik. Különös rendezés alá esik továbbá az aktív katonák özvegyei, valamint a családelátás. A háború alatt a hadbavonultak családja részére egy front segélyt folyósítanak, mely a család eddigi élet-színvonalának biztosítását, a háztartás zavartalan fenntartását és a kötelezettséges teljesítését hivatott biztosítani. (MN...)

**REX** SZEMFELSZEDŐ GÉP  
szenczió  
Kelen László, textilipari gépek  
Budapest, V. Csáky u. 14. Tel. 111-586

## Európa vasérc helyzete

A német világgazdasági társaság előadása keretében dr. J. W. Reichert a német vasérc-termelési szövetség üzletvezetője beszámolójában a következőket ismertette. A versaillesi békeszerződés következtében a blokádpolitika Németországot a legnagyobb nyersanyaghiányba döntötte, de a kiváló német haderő segítségével sikerült ezt a külföldtől való függést teljesen kiküszöbölni, sőt egy olyan vasblokádot teremteni, mely az ellenségre nézve nagymértékben érezteti hatását. Ezenkívül Anglia nemcsak a kontinentális államok vas- és acéltérségétől van elvágyva, hanem nélküli a régebben külföldről behozott vasércszállítmányok hetedrészt. Ezzel szemben ma Európa egyedüli élvezője az északsvéd vasércnek és a lotharingiai gazdag érctelepeknek. Krivoi Rog bevétele után Európa második leggazdagabb érctelepe szintén német kézre került. Mialatt Európa érctelepei mérhetetlenül gazdagok, Anglia vasérckészlete 30%-kal csökkent. Az európai vasérctelepek teljesítőképessége Délorszország nélkül is több szörösen felülmúlja Angliáét. (MNK)

## Két fontos tudományos ujtás a nagyothallás javítására

Két új, nagyfontosságú gyógyítási eljárást fedeztek fel magyar specialista orvoskutatók a nagyothallás kezelésére, javítására, sőt teljes gyógyítására. Mind a két eljárás klinikai kipróbálás alatt áll, de anynyira előrehaladott s oly sok esetben alkalmaszták, hogy mind a kettőről be lehet számolni a nyilvánosság előtt.

Európa több egyetemén, így a berlini és a budapesti orvosegyetemen is egyidőben kísérleteznek a nagyothallásnak vitaminnal való gyógyítása terén. Meg kell jelezni, hogy a vitaminos módszernél, valamint a később ismertetésre kerülő operatív hallásjavításnál egyaránt csak a nagyothallás eseteinek egy bizonyos részéről van szó, még pedig azokról, amelyek minden gyulladással vagy fájdalmas folyamat nélkül, rendszerint a pubertás körül kezdődnek s mindeddig jórészt gyógyíthatatlanok voltak.

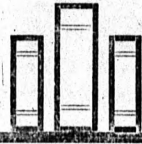
Ennek a nagyothallásnak, az otoszklerózisnak az a jellegzetessége, hogy a beteg dobhártyája teljesen ép és normális állapotban van és mégis nagyothallás kövtekezik be. A tudomány legújabb feltevése szerint ez a pubertás korban kezdődő fülbetegség bizonyos hormonális zavarnak a következménye. Ez a zavar megbontja a szervezet mézgyensúlyát s a felbillent életvegytani állapot süketiséget idéz elő. Az E-vitaminnal való kezelés kísérletei Budapestén is hosszabb idő óta folynak s mint most egy Berlinből érkezett távirat közli, jelentős eredményeket ért el ott ezen a téren dr. Bayer német orvosprofesszor oly módon, hogy a hallási zavarok kezdetén, a huszadik életév táján, tehát a betegség kezdeti stádiumában speciálisan adagolt E-vitamint alkalmazott, aminek következtében nagyfokú javulás állt be és a fülbeteg zékenységet idézi elő s a javulás időlegesen állt be.

A budapesti fülklinikán és a közkörházak fülészeti osztályán folyó kísérletek is azt mutatják, hogy az E-vitamin alkalmazására az otoszklerózis nagyothallásában javulás áll be, ha megfelelő formában és mennyiségben E-vitamint juttatnak a beteg szervezetébe. A további kísérletek fogják kimutatni, hogy az E-vitamin által előidézett javulás valóban végleges gyógyulásnak tekinthető-e vagy a gyógyszeres alkalmazás egy időre az idegek fokozott érzékenységet idézi elő s a javulás időlegesen áll be.

Nagyon érdekes és fontos a másik módszer, amely dr. Holmgreen dán fülészprofesszor tudományos felfedezése. Ennél a módszernél, amelyet szintén sikerrel alkalmaztak a budapesti fülkórházak s a módszerrel való kísérleti kezelést folytatják is — a labirintus csontos tokján operatív beavatkozással sipolyt idéznek elő, jelknyelven szólva kis lyukat operálnak a labirintusba és a lyukacsát idegen anyaggal, még pedig ezüstlemezrel fedik be, hogy ne tudjon begyógyulni. A nagyothallás ugyanis csak arra az időre javul meg lényegesen, amíg a lyukacska nem gyógyulhat be.

Ennek a módszernek fizikai és élettani magyarázata abban található, hogy a mesterséges lyukacska keresztül a kívülről levő bejuthat a hallójáratokon át a folyadékba, rezgésbe hozhatja azt, a rezgés átterjed a csigában levő Corty-féle szervere majd az idegrendszer továbbítja az agyba, előidézve a hallás útján kapott képzeteket. Ezt az operatív módszert nagy elővigyázatossággal és gyakorlatlaltal lehet folytatni, nehogy gennyes gyulladási folyamat keletkezzék és agyhártyagyulladás következzék be. Az új operatív módszer és az E-vitaminnal való kezelés egyaránt alkalmas az említett eredetű nagyothallás lényeges javítására s a fülgyógyászat legújabb komoly eredményeinek tekinthető.

(kyp.)



## Könyv

«««Oo»»»

### A pirossapkás kislány

vitéz Somogyváry Gyula új regénye.  
(Singer és Wolfner kiadás)

Eppen egy évszázada annak, hogy megindult a magyar történelem egyik legnagyobb vitája: a Széchenyi-Kossuth-probléma. Nagyapánk és apánk nemzedéke, tüzes és elkeseredett szőharcot vívott, egyfelől Széchenyi, másfelől Kossuth álláspontja mellett, anélkül, hogy tisztáznák volna, vajjon kinek volt igaz. Az evolúciót hirdető Széchenyinek-e, avagy a forradalmár Kossuthnak? Nem döntötte el a kérdést a probléma gyakorlati próbája: a 48-49-es események s a nyomukba lépő sötét esztendőök sora sem. Kossuthék liberális forradalmát ugyanis annyira át- meg átszötték a nemzet — ugyanakkor rákényszerített — önvédelmi harcának motívumai, utóbb meg az elnyomatás korszakának nemzeti sérelmei annyira egybeestek, a forradalmi átalakulás gazdasági és nemzetpolitikai földrengésének katasztrófális válságaival; végül pedig Kossuth emigrációbeli működése a bukás után is annyira büvölete alatt tartotta a magyarság egész lelki világát, hogy a vita ropant tétele, szinte láthatatlanná halványodott e kaoszban.

Feleletet csak a harmadik nemzedék tudott e kérdésre adni. Ez a harmadik nemzedék a maga bőréen s maga kárában tanulta meg az evolúció vagy revolúció helyes értékelésének leckéjét. Mert ez a nemzedék átment egy minden nemzeti motívumot nélkülöző, póre forradalmon, évtizedekre elvesztette miatta hazája javarését és csaknem teljesen porráégett benne maga is.

Történelemtudósaink számtalanszor hozták nyulnak ehhez, az egyébként éppen olyan kényes, mint forró kérdéshez, de annak csak részleteivel foglalkozván, a végső következtetésig nemigen jutottak el. Pedig itt nem erények vagy bűnök megállapításáról van szó — hiszen a helyzet kénszere olyan volt, hogy a nagyapák nemzedéke aligha válogathatott metódusok között, akik pedig ezt megkísérelték, azokon tulrohanak az események — hanem az az elvi kérdés várt tisztázásra: vajjon előrevitte-e a nemzetet akkori problémáinak megoldásában a forradalom metódusa, avagy sem? Más fogalmazásban: szükség volt-e a forradalomra a nemzeti és társadalmi törekvések megvalósulása céljából, avagy forradalom nélkül is elérte volna a magyarság, az alapjukban véve azonos, Széchenyi- és Kossuth-féle követelmények valóra váltását? Végül pedig: mi hát a tanulság nagyapáink verődésének történetéből?

Történelemfilozófiai szempontból megkapunk erre a kérdésre a választ, legmélvebben gondolkozó historikusunktól: Szekfü Gyulától. „Háron nemzedék” című ragyogó tanulmányában, bámulatraméltó tudással és megvesztegethetetlen tárgyilagossággal világította meg a kérdés minden elemét s választ is adott rá.

Szépíróink azonban mindig bizonyos tartózkodással kerülgették ezt az izzó anyagot. Bizonyára része volt ebben annak a körülménynek, hogy a korszak eseményei s ideológiai rezgése még tulságosan közel voltak. Ezért inkább csak egyes részletek művészi feldolgozására szorítottak. Surányi Miklós volt az első, aki egészen átfogó perspektívával fogott hozzá ennek a páratlanul érdekes anyagnak, a belletrista tollal való kifejtéséhez. Örök kára a magyar kultúrának, hogy hatalmas Széchenyi-regénye, az író korai halála miatt megszakadt — Löblingnél, Surányi, a nagy vita egyik főhősének tragédiáján át akart választ adni a kérdésre.

Egészen más oldalról próbálja megközelíteni a témát, most készülő többkötetes regényében: vitéz Somogyváry Gyula. Ő, miként minden eddigi regényében is nem a főhősök sorával érzékelteti hanem az eseményekben sodródó mindennapi emberek hányatott életével eleveníti meg a korszak történetét, gondolkodásmódját s egész világát. Nem a nagy magyar vitát elindító, történelmi óriások, hanem a kor, néhány névtelen emberének szerelmén, sorsán és vergődésén át izzik hát végig e nyugtalanító kérdés: E névtelen magyaroknak s a nagyok közül leopronásabban: Görgey Arturnak utja mentén halad át az olvasó, a három nemzedék életébe oly mélyen belejátszó korszakban.

Másik eredetisége a munkának az, hogy Somogyváry nem politikusok személynében érzékelteti a kor problémáit, hanem — katonák sorában. Azok sorában, akik a küzdelem véres fordulatainak hősei és áldozatai voltak, s akik végeredményben a vezetőik elveinek legsulvasabb konzekvenciáit viselték.

Somogyváry munkája, alapjában véve: nagy szabású Görgey-regény, anélkül, hogy maga Görgey állana a regény-cselekmény fővonalában. Mégis vele és körülötte éli végig az olvasó, a mult század ötödik évtizedétől kezdve lepergő eseményeket. Ilven értelemben, ezidőszert, az egyedüli szépirodalmi mű, amely e — gondolkodásában Széchenyi-típusú — gigantikus

katonáról s talpig magyar férfiról szól. S ez a téma megéri a munkát! Hiszen a már Döblingben tépelődő Széchenyin, a bitófa felé sodródó Csányi Lászlón és a kehidai magányában vívó Deákon kívül, talán Görgey volt az egyetlen vezető egység, aki kezdetől fogva éles határvonalat látott a nemzeti önvédelem és a forradalom között. A katonák között mindenestre ő volt az, aki Damjanich-csal, Aulich-hal s néhány más, legnemesebb hőssel együtt, áttekintette a két szembenálló álláspont más-más következményeit. Tragikus sorsa, hogy a jobb jövő biztosabb alakulásért folytatott küzdelemben éppen úgy elbukott, a nyakló nélküli vágató forradalmi radikálizmus fultartóztathatatlanságai között, mint ahogy elbukott, a forradalommal elsőként szembeszállott Széchenyi. S még tragikusabb, hogy — Deák kivételével — éppen nekik kellett a legszörnyűbben bűnhődniök, a forradalmi metódus hibáiért.

A liberális forradalomnak s a vele egybeeső s ezért vele teljesen összekuszálódó önvédelmi harcnak, eddig ugyszólván csak egyes részleteit ismerte, szépirodalmi formában az olvasóközönség. Somogyváry Gyula szélesen összefogott munkája az első kísérlet, amely az egész kort s annak két, nagy, ütköző világnézetét és e világnézetek problematikáját hozza elének — regénykeretben. S ez a problematika, sok vonatkozásban, ma is időszerű.

Egyfelől tehát ez az időszerűség, másfelől pedig az író jellegzetes lélekbrázolása, meleg embersége, szívóbfakadó humora és tisztánlátó magyarsága — amely szakadatlanul átszűrődik alakjain és az eseményeken — azok a ténvezők, amelyek olyan lebilincselő olvassmánnvá teszik új munkáját.

A sorozat első kötete, amely a szabadságharc előtti évek magyar életének keresztmetszetét s a nemzet későbbi hőseinek, szinte tapintható elevenségű polgári életét, örömeit és napi gondjait tárja elének: „A Pirossapkás Kislány”. Különös és megható szerelmi történet fonala mentén torvonsodik föl ebben a kötetben a magyarság nagy, történelmi korszaka és szinte észrevétlenül jutunk el, nagyszüleink és dédszüleink világának megkapó korraja közepete, a villámterhes feszültségig: a szabadságharc trombitáinak megzendüléséig.

#### Hintalovak, babakocsik

szánkók és ródlik nagy választékban.  
**KOHUT PÉTER, ZOMBOR**

## Apróhirdetések

Apróhirdetések ára a Sajtókamara által megállapított, a Miniszterelnökség által jóváhagyott és december 1-én életbelépett tarifa szerint szavanként 10 fillér. Terjedelmi minimum 10 szó. Jelíges hirdetések kezelési költsége 20 fillér. Csak felülbélyegzett jelíges leveleket továbbítunk. — Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

**Nagyothallás és fülzuga** praktikus gyógyításáról ismertetőt 20 fillér válaszbélyeg ellenében ingyen küld: Hegedüs Péter, Mohol (Bácska). a-796

**Öskeresztény szeltemben**, legmélvebb diszkrécióval hoz létre házasságokat Meltóság asszony. Főpostás, Főpostafiók 304. Budapest. Válaszboríték. a-1020-f

**HA SZÉP ÉS JÓ, MODERN BUTORT AKAR**, forduljon bizalommal, Schmidt Fülöp műbutor és épületasztalhoz Zombor. Barát utca 4. a484

**Tollat veszek és eladok** minden minőségű újat és öregret rendes napiárban. Meghívásra házhoz megvelek. Wolkenstein. Zombor. Zsinagóga utca 9. a-1078-f

**Acél üzletredőnyök** eladók. Méret: 178 és 350 cm. széles. 4 m. magas. Tallos János műlakatosnál. Zombor. Széchenyi krt. 7. a-1085-f

**Ház látorgalmu** veskeskereskedéssel eladó. Vagy pedig az üzlethelviség január 1-től berendezéssel kiadó. Sáfrány Imre. Zombor. Herceg Ferenc utca 18. a-1096-f

**Ehrbar hangverseny-zemgora**, elköltözés miatt sürgősen eladó. Megtekinthető Zomborban, Vörösmarthy (Könyvics) u. 24. a-1066-f

**Bácskai Gazdasági Egyesület** keres perferkt gépirót(nőt). Nemetül tudók előnyben. Jelentkezni az Egyesületnél: Zombor. Rákóczi utca 43. a-1102

**Ezuttal is meghívom** tisztelt vendégeimet Szilveszter este tartandó párosbálra. Balla József, Bezdán. a-1102

**Fiatal péksegéd** munkát keres. Címe: Nevada József, Bezdán. Horthy Miklós utca 65. a-1099-f

**Kukoricagór** eladó. Megtekinthető Thököly utca 4. Érdeklődés: Szentelek Kornél utca 6, Krémernél. a-1100-f

**Kocsma házzal** együtt, forgalmas helyen eladó. Érdeklődni: Antal ucca 22. a-1103

**Háztelek** eladó Zomborban Kohári utca 13 szám alatt. Érdeklődni d. u. 4 órától. a-1091-f

**Tanár** keres teljesen száraz, kis szobát butorozva. Cimeket a kiadóhivatal továbbít. a-1094-f